

LUNDS
UNIVERSITET

Socialhögskolan

#Att#ta#på#eller#av#offerkoftan

En fråga om att vara tyst eller att berätta

Av: Eva-Marie Håkansson
Annika Persson

Kandidatuppsats SOPA 63
VT 2015
Handledare: Gabriella Scaramuzzino

Abstract

Authors: Eva-Marie Håkansson, Annika Persson

Title: #To#take#on#or#off#the#victimcoatee: A question of being silent or to tell.
[Translated title].

Supervisor: Gabriella Scaramuzzino

Assessor: Lupita Svensson

The aim of this study was to examine how adults in their blogs relate to the concepts of victim and survivor, and how they describe their self-esteem to understand the complexity that exists in revealing and telling about a sexual abuse they were exposed to in their childhood and what meaning the blog have in this context. Sexual abuse against children is a taboo subject that evokes many emotional reactions. Studies have shown that from society's point of view there are ignorance and insecurity how to face questions about this taboo subject and from individuals who have been sexually abused there is a difficulty to disclose and to talk about it. The empirical material in this study was based on seven blogs. Our theoretical framework was mainly based on the concepts of victim, victimization and survivors. We have also used the concept of self-esteem. The results showed that there were a tension between being a victim or a survivor, a constant ongoing process that were never either or. It also showed that there were a tension and a constant shift between high and low self-esteem within the individuals. These aspects were shown to be related to if the individuals were to tell about the sexual abuse or not and reflect the complexity of this constant ongoing process. The blog becomes an arena where they are able to expose, get support, to take power and control and make their voices heard.

Key words: sexual abuse, children, victims, survivors, self-esteem, blog, disclose, tell.

Förord

Efter några månader av hårt intensivt arbete är denna studie nu färdigställd. Dagarna har varit långa, kämpiga och grå medan andra har varit fyllda med glädje, skratt och stolthet. Denna studie hade inte varit möjlig att slutföra utan stöd från nära och kära som vi här skulle vilja passa på tacka, ingen nämnd ingen glömd.

Ett speciellt stort tack till Gabriella Scaramuzzino, vår handledare, för alla värdefulla kommentarer och synpunkter du gett oss men framförallt din tro på vår uppsats, vår kompetens och kunskap. Dina nya infallsvinklar har öppnat upp för ett nytänkande, din energi och ditt engagemang har lett vårt arbete framåt och gett oss en känsla av att allt är möjligt. Det har varit en förmån att få lära känna dig och ha dig som vår handledare.

Vi tackar också varandra. Tack Annika! Tack Eva-Marie! För möjligheten att få göra denna kunskapsresa och upplevelse tillsammans med dig. Vi har skrattat, vi har deppat men vi har kämpat oss igenom. Denna studie har utvecklat oss på var sitt håll och tillsammans har vi lärt oss saker om varandra och andra. Samarbetet har gått över våra förväntningar, ämnet har varit spännande, arbetet utmanande och en början på något nytt, en början på en unik livslång vänskap.

Eslöv, 2015

Innehållsförteckning

1. Inledning	6
1.1 Problemformulering.....	6
1.2 Syfte och frågeställningar.....	9
1.3 Begreppsförtydligande	9
1.3.1 Barn.....	9
1.3.2 Sexuella övergrepp mot barn.....	9
1.4 Uppsatsens disposition.....	10
2. Kunskapsläge.....	11
2.1 Sexuella övergrepp mot barn	12
2.2 Synen på sig själv.....	13
2.3 Behandling, återhämtning och vändpunkter	14
2.4 Att avslöja och berätta en komplex process	15
2.5 Bloggen som fenomen.....	16
2.6 Sammanfattning av kunskapsläget	18
3. Teori och begrepp	19
3.1 Offer, offerskap och överlevare.....	20
3.2 Självkänsla.....	22
4. Metod.....	23
4.1 Val av metod.....	24
4.2 Urval	24
4.3 Metodologiska överväganden	26
4.4 Tillförlitlighet.....	27
4.5 Förståelse	28
4.6 Två författare nackdelar och fördelar	29
4.7 Arbetsfördelning	29
4.8 Etiska övervägande	30
4.9 Analys av materialet	31
5. Analys och resultat.....	33
5.1 Att ta på eller av offerkoftan.....	33

<i>5.2 Me, Myself and I</i>	38
<i>5.3 Min hemlighet</i>	42
<i>5.4 Röster i cyberrymden</i>	45
6. Avslutande diskussion	49
Referenslista	54

1. Inledning

1.1 Problemformulering

Få mänskliga handlingar väcker så starkt obehag och känslomässiga reaktioner i samhället som sexuella övergrepp mot barn. Detta i kombination med tabun som ämnet omgärdas av gör att människor generellt upplever det svårt att konfrontera och bemöta (Back 2002:23; Överlien 2004:16). Under 1980- och 1990-talet började sexuella övergrepp mot barn allt mer uppmärksammas i massmedia som ett utbrett socialt problem (Svedin & Banck 2002:13; Carlsson 2009:19). Parallellt med den ökade massmediala debatten tre dubblades antalet anmälningar om misstänkta fall av sexualbrott mot barn i brottsstatistiken. Denna ökning kan ses ha många förklaringar men anses främst ha berott på en större benägenhet att avslöja och anmäla sexuella övergrepp samt ses även vara ett resultat av de förändringar som genomfördes i lagstiftningen under denna period (Bergenheim 2005:340–353). Omarbetningar och förändringar i Brottsbalken har sedan fortsatt att pågå under 2000-talets början (BRÅ 2011:6:6–10). Att beräkna och uppskatta hur många barn som utsätts för sexuella övergrepp anses samtidigt problematiskt då definitioner, sättet att avgränsa och mäta skiljer sig åt i studier och under olika tidsperioder (Svedin 2002:69–76; Överlien 2004:33–36; Priebe 2009:26–33). Tillika bedöms mörkertalet vara stort men hur stort anses svårt att med säkerhet kunna skatta (Svedin 2002:70–71; BRÅ 2011:6:7).

Ett sexuellt övergrepp under uppväxten benämns ofta i termer av trauma och traumatisk kris för barnet (Back 2002:22), vilket kan skapa stort lidande och föra med sig psykologiska, känslomässiga och sociala konsekvenser både på kort och långsikt (Nilsson & Svedin 2002:133–149). Samband har kunnat påvisas mellan sexuella övergrepp i barndomen och en ökad risk för ångestproblematik, depression, inlärningssvårigheter, missbruk, kriminalitet, självskadebeteende, ätstörningar och PTSD¹ (Nilsson & Svedin 2002:143–149; Svedin, Back &

---

¹ PTSD= Posttraumatisk stressyndrom

Söderback 2002:360; Priebe 2009:32–33). En överrepresentation av både barn och vuxna som under barndomen blivit utsatta för sexuella övergrepp har också kunnat identifieras inom både sluten och öppen psykiatrisk vård (Svedin 2002:76). Fenomenet ses därmed inte bara beröra på individnivå utan påverkar också samhället i stort.

Enligt FN:s barnkonvention åtar sig Sverige i egenskap av att vara en av konventionsstaterna att vidta lämpliga åtgärder för att skydda barn från att utsättas för alla former av sexuella övergrepp (Unicef 2015). Forskning (se t.ex. Överlien 2004:31–32; Söftestad & Toverud 2013:1515–1522) har dock identifierat att professionella inom en rad verksamhetsområde vars arbete riktar sig till barn och ungdomar upplever det obehagligt, känslomässigt svårt och problematiskt att samtala om och hantera frågor kring detta tabubelagda ämne. På grund av upplevd okunskap, osäkerhet och rädsla hos yrkesverksamma tvekar och t.o.m. avstås det i stor utsträckning från att ställas frågor och barnen bemöts istället med tystnad. Samtidigt har de reaktioner som en individ möts av från omgivningen vid ett avslöjande av sexuella övergrepp samt sedermera vilken hjälp och vilket stöd hen får visat sig ha betydelse för individens fortsatta hälsotillstånd och förmåga att kunna hantera sitt liv (Jonzon & Lindblad 2004:191).

Parallellt med de svårigheter som föreligger att kunna bemöta ämnet beskriver Priebe och Svedin (2008:1095) att det fodras mod och envishet att berätta om ett sexuellt övergrepp, vilket gör att avslöjandet kan ses vara en komplex process. För en del individer dröjer det tills de uppnått vuxenålder innan de berättar om övergreppet (Nilsson & Svedin 2002:123–124). Å ena sidan upplevs det alltså från samhällets sida finnas en okunskap och osäkerhet att möta frågor kring detta tabubelagda ämne. Å andra sidan föreligger det också finnas en svårighet för individer som blivit utsatta att avslöja och berätta om de sexuella övergreppen. Dessa aspekter tyder på att om huruvida en individ väljer att avslöja och berätta om sina erfarenheter av sexuella övergrepp från barndomen påverkas av en rad komponenter såväl från samhällets sida som hos individen själv.

Sedan internets framväxt under 1990-talet har det skapats nya arenor för människor att förmedla information, åsikter, tankar, känslor, dela med sig av upplevelser och erfarenheter samt att upprätthålla och skapa nya relationer på (Våge, Stattin & Nygren 2005:31–35; Tan 2008:145). Ett sådant uttrycksmedel är bloggen som kort kan beskrivas som en dagbok publicerad i det offentliga rummet (Sveningsson, Lövheim & Bergquist 2003:40–41; Våge, Stattin & Nygren 2005:9–10). Bloggen har med detta blivit en virtuell arena där individer kan avslöja och berätta om svåra upplevelser och erfarenheter (Tan 2008:153–154) som t.ex. ett sexuellt övergrepp i barndomen, för en publik vilken de samtidigt kan förbli anonyma inför. Denna aspekt gör att bloggen även kan ses bli en värdefull arena att studera för att utifrån individers egna beskrivningar få inblick och skaffa sig en förståelse för upplevelser och erfarenheter av att t.ex. som barn ha blivit utsatta för sexuella övergrepp samt de konsekvenser detta har fört med sig. Detta är en kunskap som kan vara av stort värde, inte minst efter ovanstående resonemang om den komplexitet som föreligger i att avslöja och berätta om ett sexuellt övergrepp, som annars kan vara svår att fånga. I våra efterforskningar har vi inte påträffat några studier i vilka bloggen använts för att undersöka den komplexitet som kan föreligga i att avslöja och berätta om sexuella övergrepp som skett i barndomen.

Inom en rad verksamheter som kan ses befinna sig inom området för socialt arbetet är sexuella övergrepp mot barn ett ämne och en problematik som kan identifieras och som professionell i något avseende kan komma att möta, oavsett om arbetet riktar sig mot vuxna eller barn. Vi ser därför detta vara ett ämne som är högst relevant att studera inom ramen för socialt arbete. Att kunna bemöta detta ämne och individerna som blivit utsatta för sexuella övergrepp som barn kan på individnivå bidra till att minska lidande, känslan av utanförskap, stigmatisering samt förebygga ohälsa vilket sedermera också kan påverka och ses ge konsekvenser på en samhällsnivå.

1.2 Syfte och frågeställningar

Syftet med studien är att genom att undersöka hur vuxna individer i sina bloggar förhåller sig till begreppen offer och överlevare samt beskriver synen på sig själv förstå komplexiteten som föreligger i att avslöja och berätta om de sexuella övergreppen som de blivit utsatta för i barndomen. Intentionen är också att förstå vilken betydelse bloggen har i detta sammanhang.

Hur beskriver individerna i sina bloggar spänningen mellan att vara ett offer och en överlevare?

Hur beskriver individerna i sina bloggar sin självkänsla och hur ses denna stå i relation till att positionera sig som ett offer eller överlevare?

Vilken funktion fyller bloggen för individerna?

1.3 Begreppsförtydligande

Innan vi går vidare i studien anser vi det vara av vikt att förtydliga och definiera vad som i denna studie avses med begreppen barn och sexuella övergrepp mot barn.

1.3.1 Barn

Som barn i denna studie räknas varje människa som är under 18 år. Detta är en definition som utgår från artikel 1 i FN:s-barnkonvention (Unicef 2015).

1.3.2 Sexuella övergrepp mot barn

Begreppet sexuella övergrepp mot barn definieras i denna studie utifrån ett bredare perspektiv så som Svedin (2002:58) beskriver det innefattande: ”handlingar eller situationer med sexuell innebörd där en vuxen utnyttjar en

minderårig”. I detta inbegrips såväl fysiska övergrepp såsom smekningar och penetrering av både oralt, analt och/eller genital slag samt även icke-fysiska övergrepp bestående av exempelvis pornografisk exponering och anspelningar av sexuell art (jfr Svedin 2002:61). En bred definition valdes för att författarna till de för denna studie utvalda bloggarna har erfarenhet av att i sin barndom blivit utsatta för olika former av sexuella övergrepp varav en smalare avgränsning anses svår att göra. Fortsättningsvis kommer både begreppen sexuella övergrepp och övergrepp användas för att få en variation i texten men innebörden av de båda föreligger i denna studie vara densamma.

1.4 Uppsatsens disposition

Efter detta inledande kapitel har uppsatsen följande disposition. Kapitel 2 inleds med en beskrivning av hur litteraturen till efterföljande redogörelse av kunskapsläget söktes och valts ut. I kunskapsläget berörs först aspekter av sexuella övergrepp mot barn som anses vara relevanta för studien följt av en redogörelse av bloggen som fenomen. I kapitel 3 framställs den teori och de begrepp som valts för att analysera studiens empiriska material. Därpå i kapitel 4 behandlas valet av metod, dess förtjänster, begränsningar, tillförlitlighet samt urvalsförfarande. Vidare i detta kapitel beskrivs den förförståelse författarna till denna uppsats har dels i relation till sexuella övergrepp mot barn men också gentemot bloggen som fenomen och arena. I metodkapitlet redovisas dessutom för hur det empiriska materialet inhämtats, bearbetats och analyserats samt för vilka etiska aspekter som behövts tas under övervägande under studiens gång och hur de har hanterats. I kapitel 5 redovisas för och analyseras resultatet av studien. Uppsatsen avslutas sedan i kapitel 6 med en diskussion kring studiens resultat som ämnar att knyta tillbaka till och besvara de frågeställningar och det syfte som var utgångspunkten för studien. Sist i kapitel 6 öppnas också upp för uppslag som i relation till sexuella övergrepp mot barn kan vara intressanta för vidare forskning.

2. Kunskapsläge

I detta kapitel presenteras det kunskapsläge som vi anser vara relevant för studien. Först redogörs med hjälp av både nationell och internationell forskning övergripande för olika aspekter som rör ämnet sexuella övergrepp mot barn både i relation till barndomen samt till vuxna livet. Därefter ges en kort beskrivning av bloggen som fenomen för att ge en inblick i hur den fungerar, hur den används och vilken betydelse den kan ha för de individer som väljer att använda den som uttrycksmedel. Vi inleder dock nedan med ett stycke i vilket beskrivs hur vi sökt och valt ut den litteratur som vidare används i kunskapsläget samt även sedermera i studiens teoridel.

För att orientera oss om kunskapsläget kring sexuella övergrepp mot barn samt bloggen som fenomen har vi använt oss av böcker, vetenskapliga artiklar, avhandlingar samt en rapport från BRÅ (2011:6). Materialet i bokform sökte vi och fann både genom Eslövs bibliotekskatalog och Lunds universitets bibliotekskatalog Lovisa. Vidare använde vi oss av LUBsearch och SwePub för att hitta för vår studie relevant vetenskapligt material. Vi var noga med att endast välja artiklar som blivit refereegranskade för att säkerställa att de var av god vetenskaplig kvalitet. Då vi blev varse om att det finns många studier gjorda både i Sverige och internationellt utifrån olika infallsvinklar av sexuella övergrepp mot barn fick vi genom att kritiskt granska de vetenskapliga artiklarnas abstract först göra en grov utgallring av materialet. Vår intention var att så långt möjligt rikta in oss på forskning utförd i svensk kontext för att vi såg den som mest tillämpbar i relation till vår studie för att minimera eventuella skillnader gällande lagstiftning, sätt att mäta och definiera samt möjliga kulturella och sociala variationer som kan finnas mellan olika länder. Dock valde vi några internationella artiklar som ansågs relevanta. Vi hade också som utgångspunkt att välja forskning som publicerats på 2000-talet för att den skulle vara aktuell. De sökord som användes för att finna litteratur gällande sexuella övergrepp mot barn var: *sexuella övergrepp*, *sexuella övergrepp mot barn*, *offer*, *överlevare*, *förövare*, *sexual abuse*, *children*,

survivors, perpetrators, victim och *perpetrator*. För att hitta material som rörde bloggen tillämpades sökorden: *blogg, bloggande, weblog* och *internet*. Slutligen användes sökorden: *självkänsla, offer, offerskap* och *överlevare* för att finna relevant litteratur för valet av teori och begrepp.

2.1 Sexuella övergrepp mot barn

Sexuella övergrepp mot barn är ett ämne som det bedrivits mycket forskning kring både i svensk och internationell kontext. I Sverige är det främst ett forskarlag med professor Carl-Göran Svedin i spetsen som utfört studier på ämnet utifrån olika infallsvinklar. Sexuella övergrepp mot barn har visat sig vara ett komplext ämne både att studera, upptäcka, bevisa och inte minst att hantera från samhällets sida (Svedin & Banck 2002). Det kan ses skapa stort lidande och ha konsekvenser både i barndomen och vuxna livet vilket är aspekter som kommer att beröras i nedanstående redogörelse.

Barndomen skildras av Nilsson och Svedin (2002:127–128) som en kritisk period i en människas liv då hen lägger grunden för självkänsla och självmedvetenhet och utvecklar föreställningar om intimitet, tillit och närhet till andra människor. Att utsättas för ett sexuellt övergrepp under denna tid benämns ofta som ett trauma eller en traumatisk kris för barnet (Back 2002:22), vilken kan ses ha negativ påverkan inte bara på individens utveckling kortsiktigt utan även på den fysiska och psykiska hälsan på längre sikt (Nilsson & Svedin 2002:133–149).

Återkommande teman i studier (se t.ex. Lundquist, Hansson, Svedin 2004:400; Rahm, Renck & Ringsberg 2006:103–108) som utförts på vuxna individer som i barndomen blivit utsatta för sexuella övergrepp är skuld, skam, lågt självförtroende och lågsjälvkänsla. Rahm, Renck och Ringsberg (2006:103–108) undersökte i en studie olika dimensioner och konsekvenser av skam i anslutning till ett sexuellt övergrepp. Skammen sågs påverka individen på så sätt att det ökade rädslan för ensamhet och för att ses som en outsider dels av samhället men

också av sin familj. Den skapade också känslor av att vara otillräcklig, ovärdig att bli älskad samt synen på sig själv som smutsig och äcklig.

2.2 Synen på sig själv

Vilken syn individer som i barndomen blivit utsatta för sexuella övergrepp har på sig själv i vuxna livet har studerats av Krayer et al. (2015:135–137) i en narrativ intervjustudie. Forskarna ansåg sig utifrån de berättelser som kom fram under intervjuerna kunna urskilja tre olika sätt på vilka individerna betraktade sig själv. Dessa benämner Krayer et al. (2015:140) som ”det värdelösa självet”², ”det okända självet”³ och ”det potentiella/utvecklande självet”⁴. Trots att alla berättelser var unika så kunde dessa tre sätt urskiljas i olika grad hos alla individerna. Början av berättelserna karaktäriserades mestadels av en pendling mellan ”det värdelösa självet” och ”det okända självet”. ”Det värdelösa självet” kantades av en oförmåga att se sig själv som värdefull, av att rikta negativa känslor mot sig själv, synen på sig själv som maktlös och känslan av att inte ha kontroll över sitt liv. ”Det okända självet” utmärktes i sin tur av ett ifrågasättande av sig själv men också kring tankar om hur väl vänner och familj känner hen. Det uttrycktes som känslan av att vara okänd för sig själv och andra. Detta sågs skapa barriärer för närheten till andra samt en upptagenhet av tankar om vem de skulle ha varit om inte övergreppen skett (Krayer et al. 2015:140–143). I ”det potentiella/utvecklande självet” som mestadels framkom i slutet av berättelserna beskrev individerna sig själv i positivare termer och ansåg sig ha en god självkänedom, att ha tagit makten över sina liv samt en förståelse och acceptans för varför de som personer och deras liv hade blivit som det hade. Dessutom beskrev de en mer nyanserad och mångfacetterad bild av sig själv i vilken individen inte bara definierade sig själv efter det sexuella övergreppet. Trots att tendensen var att ”det värdelösa självet” och ”det okända självet” dominerade i början och ”det potentiella/utvecklande självet” mest i slutet av individernas

---

² Vår översättning av Krayer et al. (2015) ”the worthless self”.

³ Vår översättning av Krayer et al. (2015) ”the self as unknow”.

⁴ Vår översättning av Krayer et al. (2015) ”the potential/developing self”.

berättelser visade studien på att det inte är en linjär process utan en ständigt pågående spänning, ambivalens och dynamik mellan dessa olika sätt att se sig själv på (Krayner et al. 2015:145).

2.3 Behandling, återhämtning och vändpunkter

Arias och Johnson (2013:823) skriver att det trots vetenskapen om att individer som blivit utsatta för sexuella övergrepp i barndomen löper stor risk att drabbas av fysisk och psykisk ohälsa senare i livet även är viktigt att lyfta upp det motsatta. Motståndskraften och kapaciteten att läka och förmågan att återhämta sig som finns hos en individ är aspekter som enligt dessa båda lätt glöms bort. Vidare beskriver de i anslutning till detta vikten av att det finns minst en person som man känner tillit till oavsett om det är någon i familjen, en vän, partner, lärare eller terapeut. En del finner styrkan hos sig själv och skapar mening av det som har hänt genom andlighet och tron på en högre makt medan andra söker hjälp genom terapi och volontärarbete (Arias & Johnson 2013:832). Volontärarbetet upplevs av många hjälpa både de själv samtidigt som det är till gagn för andra människor. Genom att hjälpa andra anses det skapa en insikt om att även andra har samma erfarenheter vilket i sin tur kan minska den offerkofta som annars är lätt att ta på sig (ibid).

I en studie gjord av Banyard och Williams (2007:275) på vuxna kvinnors egna berättelser av möjligheten att återhämta sig beskrev kvinnorna att de ansåg att det krävdes en förändring i livet, ofta uttryckt som en eller flera vändpunkter, för att detta skulle ske. En sådan återkommande vändpunkt var att själv bli förälder och att de därmed fann motivation i relationen med sina barn samt kände en stark vilja att ge dem bättre förutsättningar till det liv de själv inte haft. Andra nyckelkomponenter beskrevs vara att våga minnas det förflutna för att inte återvända till där man en gång varit, vilket kan ses som ett sätt att finna acceptans i det förflutna och sedermera kunna sluta fred med sig själv (Banyard & Williams

2007:285–286). Samtidigt ansågs det av kvinnorna i denna studie att en full återhämtning inte var möjlig utan de förklarade det som en ständigt pågående process (Banyard & Williams 2007:275).

I Krayer et al. (2015:144) narrativa intervjustudie som tidigare nämnts ifrågasattes däremot begreppen läkning och återhämtning av informanterna. De ansåg att dessa ord i stor utsträckning lade för mycket av ansvaret på dem samt att de upplevde sig av t.ex. läkare betraktas som att de inte hade ansträngt sig tillräckligt hårt om de inte gjorde framsteg. Vidare sågs ordet överlevare användas sparsamt i informanternas berättelser och några av individerna påpekade också att de ansåg att bli sedda som överlevare inskränkte deras identitet till att enbart definieras av det sexuella övergreppet, vilket de ansåg sig ha svårt att förlika sig med (ibid).

2.4 Att avslöja och berätta en komplex process

Priebe och Svedin (2008:1095) beskriver avslöjandet av sexuellt övergrepp som en komplex process, vilket kräver mod och envishet. Det är vanligt att förövaren är någon som barnet känner som förälder, släkting, syskon eller vän till familjen men kan även vara en för hen okänd individ (Larsson, Svedin & Warfinge 2002:103–104). Ett barn som blivit utsatt för sexuella övergrepp upplever ofta känslor av skuld och skam, vilket påverkar barnets vilja och mod att berätta för någon om det (Nilsson & Svedin, 2002:123–124). Även rädslan för att inte bli trodd, oro för att de själv skall bli anklagade för att ha deltagit, rädsla för bestraffning samt lojalitet mot förövaren anges vara orsaker som påverkar ett barns benägenhet att avslöja ett övergrepp (Lundquist, Hansson & Svedin 2004:398–400). För en del dröjer avslöjandet tills individen uppnått vuxenålder (Nilsson & Svedin 2002:123–124). I en studie utförd av Priebe och Svedin (2008:1103) på 4339 gymnasieelever framkom det att 45,5 % av eleverna hade erfarenhet av någon form av sexuella övergrepp och att det flesta valt att berätta för en vän i sin egen ålder. Endast 8,3 % av de 45,5 % hade pratat med en

professionell om övergreppen. I ännu färre fall hade de sexuella övergreppen rapporterats till någon myndighet (Priebe & Svedin 2008:1095-1098). Studien indikerar enligt forskarna på att många övergrepp är dolda för vuxenvärlden särskilt för professionella och rättssystemet (Priebe & Svedin 2008:1095).

Vilka reaktioner som barn bemöts av vid ett avslöjande har visat sig ha betydelse för hens fortsatta mående och förmåga att hanterat livet (Jonzon & Lindblad 2004:191). Att bemötas av omgivningen med misstroddhet, misstänksamhet och ett förminskande av det sexuella övergreppet kan generera känslor av maktlöshet och hopplöshet (Jonzon & Lindblad 2004:196). Faktorer som förknippas med misstroddhet och misstänksamhet från omgivningen är då övergreppen pågått länge, då förövaren var en närstående och/eller hen blivit utsatt av flera förövare (Jonzon & Lindblad 2004:197). Enligt Jonzon och Lindblad (2004:196) kan detta ses som ett resultat av hur samhället dömer trovärdigheten och offrets karaktär då hen dels inte berättat tidigare, att övergreppen skett flera gånger samt att hen har låtit fler förövare förgripa sig på hen. Skulden läggs då i stor utsträckning på offret. Dock anses negativa reaktioner från omgivningen också kunna vara en konsekvens av att människor har svårt för att greppa om och att ta emot den information de får berättat för sig (ibid). Att bemötas av empati, omtanke och trovärdighet anses däremot som främjande inte minst då det gäller förmågan för barn att kunna återvinna den tillit och det förtroende till andra människor vilken ofta som en konsekvens av övergreppen gått förlorad (Jonzon & Lindblad 2004:197). Denna svårighet att känna tillit till andra människor påverkar sedermera individens förmåga att söka och ta emot socialt stöd (Jonzon & Lindblad 2004:191–193).

2.5 Bloggen som fenomen

I anslutning till internets framväxt under 1990-talet utvecklades nya arenor och sätt för människor att uttrycka sig och kommunicera med varandra på

(Sveningsson, Lövheim & Bergquist 2003:11). Detta innebär bl.a. att människor inte längre ses vara beroende av tid och rum för att kunna ta del av varandras vardag. En sådan arena idag är bloggen. Bloggen skapar förutsättningar för individen att kunna hålla sig uppdaterade och bibehålla kontakten med vänner över hela världen. Det är också en mötesplats på vilken möjlighet finns att skapa nya sociala relationer samt en plats att förmedla information, åsikter och budskap på (Våge, Stattin & Nygren 2005:31–35; Tan 2008:145). År 2005 beräknades det i Sverige finnas 800 till 1000 bloggar (Våge, Stattin & Nygren 2005:76) och fyra år senare år 2009 hade siffran uppskattningsvis stigit till ca 350 000 (Internetstatistik 2009).

Denna virtuella arena som under 2000-talet setts öka i snabb takt kan beskrivas som en online dagbok vilken kontinuerligt genom kortare inlägg uppdateras av dess upphovsman (Sveningsson, Lövheim & Bergquist 2003:40–41; Våge, Stattin & Nygren 2005:9–10). En blogg skiljer sig dock från den vanliga dagboken som oftast bara är ämnad för eget bruk då denna publiceras i det offentliga rummet. Detta gör dessutom att bloggandet kan utmynna i ett socialt samspel då inläggen oftast är öppna för läsaren att ge kommentarer och feedback på (Våge, Stattin & Nygren 2005:28–29). Det som främst förknippas med en blogg är skrivna texter men sedan bloggarnas begynnelse har det också skett en utveckling av innehållet i riktning mot att inte endast bestå utav skriftligt material utan innefattas även av foto, bilder, video och ljud (Våge, Stattin & Nygren 2005:31–35). I bloggen dryftas alltifrån vardagsbestyr, åsikter, tankar och känslor. Detta innebär att bloggarnas innehåll varierar beroende på vem det är som bloggar och sedermera vilket hens syfte med bloggen är (Sveningsson, Lövheim & Bergquist 2003:40–41; Våge, Stattin & Nygren 2005:9–10).

Tan (2008:143–144) refererar i sin artikel till en undersökning gjord i Amerika år 2005 som visade på att upp till 50 % av de som bloggar gör det som en form av egenterapi. Själva skrivandet kan då ses vara ett sätt att bearbeta traumatiska upplevelser (Tan 2008:159) och bloggen kan fungera som en arena att söka

bekräftelse, socialt stöd och minska på känslan av ensamhet och isolering (Tan 2008:150). Bloggen kan också användas som ett uttrycksmedel för att berätta om svåra saker som bloggaren inte vågar eller vill ventilera med någon bekant om samt som en plats att kunna få yttra sig fritt och göra sin röst hörd på (Tan 2008:153–154). Nagel och Anthony (2009:41) problematiserar i sin artikel att bloggen när den används som egenerapi inte bara kan ha positiva effekter utan kan även föra med sig negativa konsekvenser. De lyfter upp att den lättnad som individen kan uppleva i skrivandets stund senare kan omvandlas till ångest och ökad sårbarhet över känslan av att ha avslöjat för mycket och en insikt om att andra kommer att läsa det de skrivit. Det kan också finnas en risk att de kommentarer som ges på ett inlägg kan upplevas kränkande och trigga igång en återtraumatisering (Nagel & Anthony 2009:42). Kränkningar, hot och hatiska kommentarer vilka både kan förekomma i form av bilder och text beskrivs av Schultz (2013:9–17) som näthat. Näthat har kommit att uppmärksammas alltmer sedan år 2013.

2.6 Sammanfattning av kunskapsläget

Sammanfattningsvis föreligger det finnas mycket forskning om sexuella övergrepp mot barn både i Sverige och ur ett internationellt perspektiv. Utifrån ovan presenterade material av kunskapsläget går att utröna att ett sexuellt övergrepp i barndomen kan ses skapa svårigheter och få stora konsekvenser såväl fysiska, psykiska som sociala både i barndomen men också vidare i vuxna livet för den som blivit utsatt. Barndomen är den period då människor lägger grunden för självkänslan och bygger upp tilliten till andra människor. Att bli utsatt för ett sexuellt övergrepp under denna tid med den kränkning av integriteten som detta innebär kan skapa svårigheter för individen inte minst i att skapa sociala relationer. Det anses vara av stor vikt för individens fortsatta mående att berätta om ett sexuellt övergrepp och få stöd och hjälp att bearbeta detta. Dock har det visat sig föreligga en del svårigheter i att just berätta om sexuella övergrepp både som barn och i vuxen ålder. Ett relativt nytt uttrycksmedel som i och med

internets framväxt utvecklats och skapat nya möjligheter att kommunicera på är bloggen. Bloggen har som en online dagbok just setts användas som en arena för att berätta om svåra saker i ett offentligt rum där individen samtidigt genom kommentarer från andra människor kan få stöd och bekräftelse och minska risken för isolering och ensamhet. Därmed kan bloggen just ses kunna bli en viktig arena för individer som i barndomen blivit utsatta för sexuella övergrepp. Efter denna genomgång av kunskapsläget av sexuella övergrepp mot barn samt bloggen som fenomen övergår i nästa kapitel till en redogörelse av den teori och de begrepp som valts för att analysera studiens empiriska material.

3. Teori och begrepp

I följande kapitel redogörs för den teori och de begrepp som vi valt att använda oss av för att analysera det empiriska material och sedermera kunna besvara studiens frågeställningar och syfte. Vi har valt att tillämpa Nils Christies (2001) teori om *det idealiska offret* samt begreppen *offer*, *offerskap* och *överlevare*. I denna studie använder vi begreppen offer och överlevare endast i relation till någon som blivit utsatt för ett brott. Detta ser vi i förhållande till att sexuella övergrepp mot barn enligt svensk lagstiftning just är ett brott. För att få förståelse för författarna till de utvalda bloggarnas beskrivningar av hur de ser på och känner inför sig själv efter att i sin barndom ha blivit utsatta för sexuella övergrepp har vi valt att även tillämpa begreppet *självkänsla*. Sammantaget menar vi att begreppen offer, offerskap, överlevare och självkänslan kan fånga dimensioner från både samhället med t.ex. Nils Christies (2001) teori och från individen som kan vara användbara för att förstå komplexiteten som föreligger för en individ att avslöja och berätta om sexuella övergrepp från barndomen. Därmed ser vi begreppen som både att kunna komplettera varandra men också att kunna stå i relation till varandra.

3.1 Offer, offerskap och överlevare

Offer är ett begrepp som har växt fram ur kvinnorörelsen som ett sätt att offentliggöra det annars privata lidandet och skammen, bryta tystnad och göra motstånd (Kelly, Burton & Reagan i Carlsson 2009:166–167). Det förefaller finnas vissa föreställningar om vem som skall räknas in i kategorin offer, hur de reagerar och agerar (Åkerström & Sahlin 2001:11). I teorin om det idealiska offret syftar Nils Christie (2001:47–48) på en individ eller kategorier av individer som av samhället lättast tillskrivs ”fullständig och legitim status som offer” när de drabbas av brott. I teorin lyfter han fram fem egenskaper som ses kopplas till det som av samhället betraktas som det idealiska offret.

- Att offret är sysselsatt med ett betydande projekt.
- Gärningsmannen är ond och stor.
- Offret är svagt.
- Offret är på en tillåten plats som ingen kan klandra hen för.
- Gärningsmannen är okänd och har ingen personlig relation till offret.

Orsaken till att det idealiska offret existerar enligt Christie (2001:49–50) är för att skydda de svaga i samhället där han exemplifierar kvinnor och barn att tillhöra denna kategori. Då det skett förändringar i samhället rörande de rådande maktrelationerna anses det inte längre lika lätt att urskilja det idealiska offret. Kontentan av detta har blivit att en sjätte egenskap lagts till, offrets röst. Christie (2001:50–51) beskriver att offret både måste vara tillräckligt stark för att bli uppmärksammas men samtidigt vara svag för att inte ses som ett hot mot den allmängiltiga medkänslan som förknippas med synen på offerskapet. Idealiska bilder ses dock inte vara förankrade i verkligheten utan olika faktorer från samhället påverkar dem (Christie 2001:54).

Begreppet offer ses vidare i samhället förknippas med egenskaper som hjälplöshet, svaghet, sårbarhet, skuld, skam, förvirring och passivitet hos

individen (Kelly, Burton & Reagan i Carlsson 2009:166–167). Bo Nilsson (2003:82.) skriver att offret skapas i samhället som en social och kulturell kategori vilken skapar föreställningar om hur de som betecknas som offer i en kollektiv bemärkelse handlar och tänker. Denna syn och dessa egenskaper som sammankopplas med offerskapet kan sedermera bli den roll och position som en individ, vilken blivit utsatt för brott, tillskriver, intar och skapar som sin identitet (Nilsson 2003:12–14). Den som drabbats av brott kan därmed känna sig objektifierad och som ett resultat se sig själv vara utan handlingsfrihet vilket sedermera inskränker hens handlingsutrymme. Detta i sin tur kan skapa känslor av maktlöshet (Nilsson 2003:48–53). Nilsson (2003:13) menar dock att många värjer sig från benämningen offer och vill i stället se sig som överlevare för att inte förknippas med rädsla, hjälplöshet och svaghet. Han beskriver det svårt och för snävt att tala om brottsoffer som en gemensam kategori (Nilsson 2003:126).

I motsats till begreppet offer associeras begreppet överlevare med egenskaper vars innebörd sammankopplas med termer som kontroll, mod, makt, motstånd, stolt, resursstark, stark och utan skuldkänslor. Begreppet överlevare utvecklades precis som begreppet offer av kvinnorörelsen men som ett försöka att bryta den stigmatisering, som trots att det inte var dess avsikt, kommit att förknippas med begreppet offer (Kelly, Burton & Reagan i Carlsson 2009:166–167).

Båda begreppen har dock kommit att ifrågasättas då de ofta ses som dikotomier till varandra och det har diskuterats om huruvida de är användbara och vilka konsekvenser tillskrivningen av de egenskaper som associeras med dem ger. Orden har en värdeladdad innebörd och i människors föreställningar tenderar de att utesluta varandra och ställer individen i en stereotyp position som antingen att vara ett offer eller överlevare. Detta anses kan ge en begränsad, missvisande och vilseledande bild som inte belyser den komplexitet som föreligger och blir snarare en stigmatisering av individer (Kelly, Burton & Reagan i Carlsson 2009:166–167).

Med ovanstående redogörelse anses Nils Christies (2001) teori om det idealiska offret och begreppen offer, offerskap och överlevare vara användbara för att få en förståelse för samhällets syn på individer som blivit utsatta för sexuella övergrepp i barndomen. Samt sedermera för att förstå hur individerna själv förhåller sig till detta och huruvida det kan ses stå i relation till förmågan att avslöja och berätta om de sexuella övergreppen de blivit utsatta för i barndomen.

3.2 Självkänsla

Masreliez-Steen och Modig (2004:10–13) beskriver *självkänsla* som beläget djupt inom individen och som kan ses bottna i de innersta känslorna inför sig själv. Dessa utmynnar sedermera i det värde människan upplever sig ha. Självkänslan kännetecknas av en pågående kamp för att duga, bli accepterad och kunna känna sig tillfreds med sig själv (Cullberg 2010:6). Alla människor bär med sig självkänsla genom livet från det att den börjar formas i barndomen upp i vuxen ålder. Den ses dock inte ha karaktären av att vara statisk utan är något som är under ständig utveckling och därmed också är påverkingsbar (Masreliez-Steen & Modig 2004:10).

Självkänslan påverkas av olika faktorer i livet och kategoriseras ofta som att vara låg eller hög vilket får konsekvenser för hur individen tänker, handlar och hanterar livet. En låg självkänsla karakteriseras av att se sig själv ha ett lågt värde, rädsla, blyghet, osäkerhet, att vara beroende av andra (Masreliez-Steen & Modig 2004:50–51) och känna skam och skuld. Detta kan yttra sig genom att individen hela tiden väljer fel partner, söker bekräftelse, uttrycker sig vara oduglig, att känna sig otillräcklig och att inte uppleva sig ha kontroll (Cullberg 2010:20–21). Hög självkänsla förknippas i sin tur med en inre respekt för sig själv, att känna acceptans för andra och sig själv, en känsla av att vara värdefull och att vara bekräftande mot sig själv och sina personliga styrkor (Cullberg 2010:25–27).

Självkänslan kan som ovan beskrivits ses som något påverkarbart. Genom att våga säga sin mening, stå upp för sig själv, ge sig själv beröm och positiv feedback, skaffa sig mer livserfarenhet, äga sitt beteende och inte se tillbaka på negativa händelser eller handlingar i sitt liv kan individen ses stärka självkänslan (Masreliez-Steen & Modig 2004:52–54). Genom en ökad självkänsla ökar också möjligheten att utöva makt och inflytande över sina relationer och sitt liv. Självkänslan kan således ses vara en utgångspunkt för att kunna påverka sina egna livsvillkor (Brunt & Hansson 2005:74–76).

Mot denna bakgrund ser vi självkänsla som användbar för att kunna förstå hur författarna till de utvalda bloggarna beskriver, ser och känner inför sig själv. För att sedermera kunna förstå vilken påverkan detta kan ha på deras vilja, mod och benägenhet att avslöja och berätta om de sexuella övergreppen de blivit utsatta för i barndomen samt för komplexiteten som föreligger i anslutning till detta.

4. Metod

I detta kapitel ges en beskrivning av hur vi har gått tillväga för att genomföra studien och vilka övervägande som gjorts. Vi inleder med att redogöra för val av metod och urvalsförfarande. Vidare i detta kapitel diskuteras metodologiska överväganden i vilka berörs metodens förtjänster, begränsningar och tillförlitlighet. Därpå följer en beskrivning av författarna till denna studies förförståelse i relation till sexuella övergrepp mot barn och bloggen. Vi kommer även redogöra för de nackdelar och fördelar som vi anser det inneburit med att vara två författare till denna studie samt hur arbetsfördelningen har sett ut. Detta efterföljs av en redogörelse för hur det empiriska materialet inhämtats, bearbetats och analyserats. Före och under studiens gång har diverse etiska aspekter tagits under övervägande, vilket redovisas i ett eget stycke.

4.1 Val av metod

Syftet med studien är att genom att undersöka hur vuxna individer i sina bloggar förhåller sig till begreppen offer och överlevare samt beskriver synen på sig själv förstå komplexiteten som föreligger i att avslöja och berätta om de sexuella övergreppen som de utsatts för i barndomen samt vilken betydelse bloggen har i detta sammanhang. Bryman (2011:40–42) skriver att valet av metod beror på vad forskaren avser att undersöka och hens målsättning med forskningsstudien. Med denna utgångspunkt för vår studie anser vi den kvalitativa metoden vara den mest lämpade metoden då just fokus i denna är att införskaffa en djupare förståelse och kunskap om ett fenomen i den sociala verkligheten utifrån hur deltagarna i denna tolkar och förstår den (Bryman 2011:341). Den sociala verklighet vi väljer att studera är bloggar på internet (Sveningsson, Lövheim & Bergquist 2007:65–68). Vi har tagit den kvantitativa metoden i beaktande men då den främst riktar sig mot att förklara, mäta och finna orsakssamband anser vi inte att den kan ge oss svar på vårt ovan beskrivna syfte och våra frågeställningar (Bryman 2011:167–171).

För att inhämta vårt empiriska material har vi valt att studera bloggar. Materialet till studien i form av bloggar ansågs lämplig då dessa utgår ifrån författarnas egna beskrivningar av sin livsvärld i vad som kan liknas vid en dagbok med den främsta skillnaden att den är publicerad i det offentliga rummet (Våge, Stattin & Nygren 2005:28–29). Detta anser vi därmed ger oss möjligheten att studera och få förståelse för individernas egna beskrivningar av sina erfarenheter och upplevelser vilket vi med denna studie ämnar att göra.

4.2 Urval

I valet av bloggar att studera har vi använt oss av ett målstyrt urval. Vilket innebär att vi aktivt valt material utifrån vissa av oss utvalda kriterier för att kunna få svar

på våra frågeställningar (Bryman 2011:434). De inklusionskriterier som legat till grund för vårt val är:

- Vuxna individer över 25 år.
- Skrivna i svensk kontext.
- Inte är skrivna ur ett anhörigperspektiv.
- Aktiva minst ett år.
- Inläggen skall ha skett kontinuerligt.
- Övergreppen skall ha skett innan individerna fyllt 18 år.

Vi har inte i vårt urval tagit hänsyn till könsaspekten då detta inte är något vi i denna studie har valt att fokusera på. Vi började med att orientera oss över det utbud av bloggar som man kan finna på internet i vilka författarna beskriver att de i barndomen blivit utsatta för sexuella övergrepp. Vi upptäckte att det fanns en för oss omöjlig mängd att granska med hänsyn till den tid vi har till vårt förfogande och valde därför att stoppa efter att vi överblickat ett 80-tal bloggar. Av dessa visade det sig vara ett 30-tal som överensstämde med de inklusionskriterier vi valt. Rubriken på dessa bloggar skrev vi sedan ner på lappar och drog slumpmässigt ut sju stycken. Sju bloggar valdes då vi ansåg det vara hanterbart utifrån den tidsaspekt vi har till vårt förfogande. En aspekt som enligt Bryman (2011:88) är viktigt att ta i beaktning i planeringen av sin studie. Genom att lotta anser vi oss förutom de inklusionskriterier som vi valt ut minimera vår påverkan på bloggarnas innehåll. Då en av bloggarna vid närmare granskning inte uppfyllde våra kriterier samt att en blogg av etiska övervägande inte av oss ansågs vara lämplig att använda bytte vi ut dessa genom att lotta fram två nya. Av etiska skäl väljer vi att inte skriva ut hur vi sökt våra bloggar dock är de inte lösenordskyddad eller har krävt registrering och medlemskap.

4.3 Metodologiska överväganden

Genom att välja den kvalitativa metoden ger det oss möjligheten att fånga fler nyanser och andra perspektiv (Ahrne & Svensson, 2011:10–14). Metoden ger oss bättre förutsättningar att få en inblick och förståelse för bloggarens egna tolkningar och erfarenheter (jfr Bryman 2011:341). Den kvalitativa metoden ger oss också en stor flexibilitet och möjlighet att anpassa vår undersökning löpande under arbetets pågående process (Ahrne & Svensson 2011:17). Detta ger oss utrymme att utforska eventuell intressant information från författarna till våra bloggar, vilket vi ser som en fördel gentemot den kvantitativa metoden som är mer styrd. Ytterligare en förtjänst med att använda bloggar är att våra informanter inte blir påverkade av oss då de inte ser oss, vår klädstil och våra utseende. Bryman (2011:442–443) skriver att både vid observationer och intervjuer finns en risk för att de reaktiva effekterna aktualiseras. Detta innebär att informanter vänjer sig vid oss som intervjuare eller observatör, vilket kan påverka deras sätt att svara. Då författarna till bloggarna befinner sig distanserat från oss finns inte heller någon risk för att vi uppfattas som närgångna och på detta sätt skapa obehag (Sveningsson, Lövheim & Bergquist 2007:93–96).

Begränsningar i den kvalitativa metoden är att det föreligger en risk att undersökningarna kan bli alltför subjektiva och är svåra att replikera. Kvalitativ forskning ses oftast vara svåra att generalisera då forskaren endast använder sig av ett fåtal individer (Bryman 2011:368 -370). I vårt fall blir detta till en begränsning då vi kommer att ha ett relativt litet antal bloggar att studera. Enligt Bryman (2011:489–491) är autenticitetskriteriet av betydelse, vilket menas att man skall ställa sig frågan om huruvida materialet är äkta och om det har ett tydligt ursprung. Gällande studiens trovärdighet är det av vikt för oss att ta i beaktande om det som författarna till våra bloggar skriver verkligen har hänt och om de återger sina sanna tankar och känslor. Författarna till bloggarna kan också vara

selektiva i vad de väljer att belysa samt att deras berättelser är retrospektiva vilket innebär att de kan påverkas av deras minne och att de ser annorlunda på det som hänt nu jämfört med hur det var då. Vi som studerar inläggen som författarna till de utvalda bloggarna skrivit är begränsad till den kunskapen som står i inläggen och har inte möjlighet att ställa följdfrågor, vilket kan ses vara en begränsning. Då bloggar också kan innehålla förkortningar, koder och dikter kan detta skapa svårigheter för oss i vår tolkningsprocess (Bryman 2011:492). Genom att studera bloggar har vi inte möjlighet att se författarna till bloggarna vilket gör att vi till skillnad från intervjuer missar deras kroppsspråk och ansiktsuttryck (Sveningson, Lövheim & Bergquist 2007:60–61).

4.4 Tillförlitlighet

I detta avsnitt kommer vi att ta upp olika aspekter av studiens tillförlitlighet. Två begrepp inom forskning som används för att bedöma en undersöknings tillförlitlighet och kvalitet är *reliabilitet* och *validitet* (Bryman 2011:49). Reliabilitet berör frågan om huruvida samma resultat kan uppnås om undersökningen genomförs vid ett annat tillfälle under i övrigt lika förhållanden. Validiteten i sin tur behandlar frågan om undersökningen mäter vad den ämnar att mäta (Bryman 2011:50–51). Det råder dock diskussioner bland forskare om huruvida begreppen reliabilitet och validitet är användbara och av relevans i den kvalitativa forskningen (Bryman 2011:351) då dess betydelse grundar sig i den kvantitativa forskningen (Bryman 2011:52). Då valet av metod för vår undersökning just är en kvalitativ har vi därför valt att istället ta utgångspunkt från Guba och Lincolns begrepp så som de beskrivs av Bryman (2011:352–353). Tillförlitligheten består enligt dem av fyra delkriterier som behövs ta i beaktande *trovärdighet*, *överförbarhet*, *pålitlighet* och *konfirmering*. Genom att vi i vår studie från början är noga med att utföra vår undersökning på ett korrekt sätt utifrån de riktlinjer vi har fått ta del av kan vi öka trovärdigheten (Bryman 2011:354). Då vi i vår studie enbart kommer att studera en mindre del av samhället och en liten grupp individer går det att ifrågasätta om huruvida den är

överförbar till andra miljöer. Genom att redogöra med fylliga och detaljerade svar kan vi dock öka överförbarheten (Bryman 2011:355). Då vi grundligt redogöra för hur vi i alla steg från problemformulering, urval, analys osv i undersökningen går tillväga möjliggör vi för andra att kritiskt granska processen och bedöma dess rimlighet och därmed hur möjligt det är att replikera resultatet (Bryman 2011:355). Konfirmering står för objektiviteten i processen och om forskaren i sin undersökning lyckats att bortse från sina egna personliga värderingar. Att vara helt objektiva är svårt för en forskare att vara. Det är däremot viktigt att vara medveten om sina värderingar för att dessa inte skall påverka riktningen på undersökningen och resultatet (Bryman 2011:355–356). Då vi är två personer som genomför studien har vi möjlighet att identifiera varandras personliga värderingar och medvetandegöra dessa vilket hjälper oss att inta en mer objektiv ställning.

4.5 Förförståelse

Aspers (2011:38) beskriver förförståelsen som den samlade kunskapen och erfarenheten ofta förgivettagen som forskaren oundvikligen har kring ett fenomen. Vidare beskriver han förförståelsen som en nödvändig del för att vi ska kunna skapa oss förståelse om verkligheten men att den i forskning är viktig att vara medveten om och reflektera över. Vi som författare till denna studie kom än dock ytligt, i kontakt med just sexuella övergrepp riktade mot barn under socionompraktiken men inte så nära att vi anser att det har påverkat oss nämnvärt i denna studie. Vi är medvetna om att vår förförståelse kan ha påverkats av de fördomar och attityder som omgärdar sexuella övergrepp mot barn. Under förberedelsen av vår studie var det nödvändigt för oss att läsa på och skaffa kunskap om sexuella övergrepp mot barn och bloggen. Denna kunskap blev på ett sätt en förförståelse kring ämnet utifrån hur det presenterades i forskning och böcker vilket var nödvändigt och en förutsättning för studiens utförande att få. Dock såg vi också risken med att vi i inhämtandet av vårt empiriska material och analysen skulle leta efter kunskap som redan bekräftade den vi fått då vi

orienterade oss om kunskapsläget. Vi har därför försökt bibehålla en medvetenhet om detta studien igenom och gått in med så öppna ögon som möjligt. Vår egen förståelse i förhållande till internet är begränsad till att det av oss främst används i studiesyfte men även i viss utsträckning som ett sätt att kommunicera med andra på via exempelvis Facebook och e-post. Dock har ingen av oss någon nämnvärd erfarenhet av att läsa bloggar.

4.6 Två författare nackdelar och fördelar

Att vara två författare till denna uppsats har inneburit en del utmaningar men också varit utvecklande och genererat fördelar för resultatet av studien. Nackdelen har varit att vi haft en del meningsskiljaktigheter i tillvägagångssätt och vilken riktning vi ansett att studien skulle ta, vilket skapat en del frustration, irritation och tagit viss tid från vårt arbete. Vi anser dock att då vi inte gjort någon stor sak av det utan lyssnat på varandra och istället engagerat oss för att hitta en lösning så har detta i slutändan snarare kunnat vändas till en fördel för studiens innehåll. Vi har också sett en fördel med att vi hela tiden haft någon att utbyta tankar och idéer med. Slutligen ser vi dessutom att vi har haft stor användning av våra olika erfarenheter, kunskaper och individuella styrkor.

4.7 Arbetsfördelning

För att få en sammanhängande uppsats strukturerade vi upp den tillsammans. Likväl har vissa delar av metodkapitlet delats upp både vad gäller skrift, läsning och i sökandet efter material. Vi hade dock under denna process ständig kontakt med varandra och kunnat få insikt i och följa vad den andre skrivit. Denna täta kommunikation oavsett om det skett visuellt eller i fysiska möten har möjliggjort frekvent feedback och kommentarer såväl i förhållande till skrift som inläst material. Bloggarna läste vi var för sig för att sedan tillsammans diskutera dess innehåll. Analysen och diskussionen har arbetats fram och utförts tillsammans. Vi

anser att vi båda två har bidragit och tar tillsammans ansvar för allt innehåll i denna uppsats.

4.8 Etiska övervägande

I vår undersökning har det varit av största vikt att berör och överväga frågor som rör etiska aspekter och hur dessa skall hanteras (Ahrnes & Svensson 2010:21). Vetenskapsrådet (2002) har utformat forskningsetiska riktlinjer att ta i beaktande och reflektera kring i anslutning till utförandet av en studie. Den huvudsakliga avsikten är att skydda individerna som medverkar från att ta skada av undersökning. I National Committees for Research Ethics (2014) finns också forskningsetiska rekommendationer som specifikt riktar sig till internetforskningen. I dessa rekommendationer beskrivs hur deltagare samt tredje part i en studie bör behandlas och vilka relevanta övervägande som bör göras. Vårt val av ämne sexuella övergrepp mot barn är ett känsligt och tabu belagt ämne vilket kan skapa obehag och en känsla av utelämnade för de människor som drabbats vilket vi har varit tvungna att ta i beaktande. Även om vi använde oss av bloggar som publicerats offentligt krävdes en hel del övervägande för oss. Det finns en tudelad syn angående användning av internet som studieobjekt (Sveningsson, Lövheim & Bergquist (2003:184–189). En del anser att allt som skrivs på nätet är offentligt medan andra anser att texterna på olika forum är av en mer privat karaktär och skall därför uppfattas och tolkas som en privat miljö (ibid). Vi har valt att se bloggarna som offentligt material då de är tillgängliga för allmänheten att läsa men anser att det är viktigt att vi hanterar textinnehållet på ett respektfullt sätt.

National Committees for Research Ethics (2014) beskriver principer som innan och under studiens gång bör tas i beaktande. Rörande det som benämns som samtyckeskrevet uppstod för oss vissa problem då merparten av bloggarna är anonyma vilket gjorde det svårt för oss att ta kontakt med upphovsmannen för samtycke. Efter noga övervägande bestämde vi oss för att trots avsaknad av

samtycke använda oss av bloggar. Bryman (2011:610) skriver att internetdomäner “kan användas av forskare utan att de behöver efterfråga samtycke under förutsättning att individernas anonymitet skyddas.” Vi uppfyller av liknande skäl som vi ovan beskrivit gällande samtyckeskravet inte heller informationskravet. För att skydda individernas integritet har vi aidentifierat individerna i relation till vårt empiriska material genom att döpa om de till Blogg A, B, C, D, E, F och G. Dessutom har vi i de citat vi använder systematiskt bytt ut ord mot ord som har likvärdig betydelse. För att ytterligare säkerställa deras anonymitet har vi valt att inte ta med citat som skulle kunna leda till att de går att spåras i form av namn på vänner, familj, djur och städer. Vi har även valt att använda begreppet hen för att anonymisera könet på författarna till bloggarna. Vi är medvetna om att detta kan påverka bloggarnas egna beskrivningar vilket är det vi med studien ämnar att lyfta upp men anser att aspekten att skydda våra informanter överväger, vilket också stämmer överens med konfidentialitetskravet (National Committees for Research Ethics 2014). I Vetenskapsrådets (2002) anvisningar tas ytterligare en princip upp som benämns nyttjandekravet vilket vi också tar hänsyn till genom att bara använda vårt material till denna studie.

4.9 Analys av materialet

Analysen bygger på en kvalitativ innehållsanalys vilket innebär att vi kommer att tolka ord, ordanvändning meningar och andra liknande språkliga uttryck utifrån bloggarnas sammanhang. En kvalitativ innehållsanalys ger oss inte bara möjlighet att analysera vad som skrivs i bloggarna utan också, situationen, sammanhanget och kontexten. Vi fokuserar i analysen på det påtagliga det synliga d.v.s. det som benämns som det manifesta innehållet. Den manifesta innehållsanalysen anses bra att använda vid analys av ett stort material, vilket vårt val av bloggar ger oss. Den ger oss dessutom möjlighet att parallellt lyfta in vår utvalda teori och våra utvalda begrepp kontinuerligt i ett direkt samspel med vår analys (Harboe 2013:113–114).

Genom att först läsa igenom bloggarna skapade vi oss en överblick av dess innehåll samt en bild av våra bloggares känslor, tankar och erfarenheter. Jönsson (2010:56) skriver att en del kodningsarbete sker före och under data insamlingen. Vid en andra genomläsning kopierade vi och klistrade in delar av ett blogginlägg eller hela blogginlägg i ett Word dokumentet. För att välja ut inlägg ur bloggarna tog vi utgångspunkt från de kodord som vi tillsammans diskuterat fram i anslutning till första genomläsningen och såg vara relevanta för studiens syfte och frågeställningar. Kodorden vi använde oss av för att komma fram till våra teman var rädsla, misstroddhet, skuld, skam, ensamhet, bemötande, svag, stark, hjälplös, makt, värdelös, oduglig, maktlös, mod, stöd och betydelsen med bloggen. Kodningen av bloggarna utförde vi var för sig vilket gjorde det möjligt att fånga fler och andra aspekter av samma kodord (Jönsson 2010:56–57, Ahrne & Svensson 2011:25). Därefter förde vi samman våra dokument till ett och skrev ut materialet. Materialet läste vi sedan tillsammans igenom, skrev kommentarer i marginalen och använde färger för att vi enkelt skulle hitta bland alla koder (Jönsson 2010:57). Ur dessa kodord växte sedan våra fyra huvudtema fram, Att ta på eller av offerkoftan, Me Myself and I, Min hemlighet och Röster i cyberrymden. Citaten valde vi tillsammans ut. Efterhand som våra tema utkristalliserade sig uppstod också tankar om teori och begreppen offer, offerskap, överlevare och självkänsla som sedermera vi valt att använda i vår analys. På så vis använde vi oss av ett abduktivt förhållningssätt vilket innebär en växelverkan mellan en deduktiv och en induktiv ansats. Den abduktiva ansatsen gjorde att vår empiri successivt kunde växa fram och utvecklas samtidigt som vårt val av teori och våra begrepp utvecklades och justerades. Detta har skett i en rörelse som gått fram och tillbaka mellan teori och empiri (jfr Aspens 2011:18) som ämnat att frambringa en förståelse för författarnas till bloggarnas beskrivningar. Studien har därmed kunnat utvecklas och förbättras kontinuerligt och gjort det möjligt för oss att gå tillbaka i vår studie och gör justeringar samt att det öppnat upp för att kunna upptäcka nya aspekter i bloggarna. De vetenskapliga artiklar som redogörs för i kunskapsläget användes också i relation till bloggarnas innehåll. Efter denna

redogörelse av hur vi gått tillväga för att analysera vårt material övergår vi i nästkommande kapitel till att redovisa för analysen och resultatet av studien.

5. Analys och resultat

I detta kapitel redogörs för och analyseras studiens empiriska material. De underrubriker som presenteras d.v.s. Att ta på eller av offerkoftan, Me Myself and I, Min hemlighet och Röster i cyberrymden representerar de olika teman. Tillsammans speglar de författarna till bloggarnas egna beskrivningar som framkom i deras bloggar. Materialet vi fick fram genom att studera de utvalda bloggarna analyseras efterhand i texten utifrån begreppen offer, offerskap, överlevare och självkänsla samt underbyggs med hjälp av de studier som tidigare redogjorts för i kunskapsläget för att ge svar på studiens frågeställningar.

5.1 Att ta på eller av offerkoftan

En gemensam bild som på olika sätt målas upp i bloggarna är känslan av ett utanförskap eller en rädsla för den. Denna känsla av och rädsla för att känna sig utanför i samhället är synlig både när författarna till bloggarna berättar om sin barndom och sitt vuxna liv. Författarna till bloggarna uttrycker till stor del det upplevda utanförskapet i relation till hur de anser sig bli bemötta av det omgivande samhället. Författaren till Blogg E beskriver sig exempelvis ha setts av den omgivande sfären som ett problembarn och att den enda lösningen som hade tillämpats var att flytta runt hen från skola till skola. Hen skriver i ett inlägg att människor såg att något var fel men att ingen hade ställt några frågor utan istället valt att blunda och låtit hen vara i sin egen lilla bubbla. Denna tystnad och avsaknad av att fråga kan tolkas vara ett uttryck för den osäkerhet, rädsla, okunskap och det obehag som yrkesverksamma själv har vittnat om att de

upplever med att bemöta, samtala och hantera frågor kring ämnet (se t.ex. Överlien 2004:31–32; Söftestad & Toverud 2013:1515–1522). I nedanstående citat beskriver författaren till Blogg B den tabu och det utanförskap hen upplevt från det omgivande samhället i vuxen ålder och känslan av att bli betraktad med dömande ögon:

Upplever trots allt en tabu i samhället. Och det är nog det som drar ner mig i mörkret. En enorm rädsla är utanförskapet som ger mig känslor av att det är som jag inte fanns eller inte hör hit. Jag var väldigt utsatt, glöm inte bort det när du dömer mig! (Blogg B).

Författaren till Blogg D beskriver i sin tur i nedanstående citat den svårighet som människor runt omkring hen har haft att prata direkt om det sexuella övergreppet och hur hen upplever tystnaden. För hen är det just tystnaden som är det mest påfrestande:

Sedan för mig är det jobbigaste tystnaden. Tystnaden över att låtsas som om det inte har hänt. Talar vi om det så pratas det kring det. Det verkar nästan som om det aldrig har hänt eller inte är en stor sak. Det värsta för mig är tystnaden. (Blogg D).

Att bemötas med tystnad eller att inte någon direkt ämnar att vilja prata om de sexuella övergreppen kan utifrån citatet från författaren till Blogg D tolkas som att hen med detta upplever att det som hen blivit utsatt för förminskas. Utifrån vad Jonzon och Lindblad (2004:196) skriver leder en förminskning ofta till känslor av maktlöshet och hjälplöshet. Termer som kan förknippas med att ses befinna sig i positionen som att vara ett offer (Nilsson 2003:48–53; Kelly, Burton & Reagan i Carlsson 2009:166–167).

En aspekt som framstår vara närvarande i alla bloggar är just att författarna beskriver sig själv i termer som kan ses förknippas med att vara i en position som ett offer. I bloggarna kan dock urskiljas en skillnad i hur de beskriver sig i barndomen respektive i vuxna livet. Christie (2001:47–48) skriver att för att få fullständig legitimitet som ett offer i samhället skall individen eller gruppen ses inneha vissa egenskaper. Utifrån samhällets syn på det som Christie (2001:47–48) benämner som det idealiska offret så kan fyra av de sex egenskaperna skönjas i hur författarna till bloggarna beskriver sig själv i barndomen då de sexuella övergreppen ägde rum. Författaren till Blogg E skildrar sig själv som ett litet och försvarslöst barn och förövaren som den store stygge som hade kontrollen. De sexuella övergreppen som författarna blivit utsatta för hade skett i vad som borde ha kunnat betraktas vara en trygg miljö för ett barn men som för exempelvis författaren till Blogg G snarare beskrevs som ett fängelse. De egenskaper som Christie (2001:47–48) kopplar samman med det idealiska offret samstämmer dock generellt inte lika tydligt med hur författarna beskriver sig i vuxen ålder. Möjligen kan benägenheten att beskriva sig som att enbart vara ett offer i barndomen jämfört med i vuxen ålder förstås genom att det kan ses vara lättare att prata om sig själv som offer i dåtid än i nutid och/eller att just barn ges större legitimitet att vara ett offer. Nilsson (2003:82) skriver att offret skapas i samhället som en social och kulturell kategori. Vidare beskriver han att det är en identitet som inte bara tillskrivs individen av samhället utan som individen sedermera också kan tillskriva sig själv. Utifrån detta går att förstå hur författarna till bloggarna om än dock i mindre omfattning i sina bloggar framställer sig att vara i en offerposition även när de berör delar av deras vuxna liv. Författaren till Blogg F skriver exempelvis:

Något i mig vill stanna kvar i min tidigare identitet. Offret, rädslan, ångesten... Omgivningen tycker jag skall låta bli att inta offerrollen. Om det nu är så att jag gör mig till ett offer, hur lämnar jag denna avskyvärda roll. Jag kan förstå att omgivningen påverkas, eftersom att jag tidigare har blivit kvar i

tankarna att jag ser ner på mig själv, tvekat känner det är mitt fel. (Blogg F).

Ovanstående citat beskriver inte bara hur författaren till Blogg F har tillskrivit sig rollen som offer men uttrycker också att hen upplever en uppmaning från samhällets sida men även en strävan att själv ta sig ur detta offerskap. Begreppet offer förknippas med egenskaper som svag, passiv, skuldbelagd, skamlig, sårbar, utan egen röst och att vara förvirrad. Egenskaper vars innebörd anses ge människor negativa föreställningar och kan efterlämna individen i en stigmatiserande position (Kelly, Burton & Reagan i Carlsson 2009:166–167). Att författarna till bloggarna blir mindre implicita gällande hur de intar en position som ett offer kan tolkas vara ett uttryck för att de inte längre direkt vill befatta sig med denna position då den kan ses genererar negativa associationer från samhällets sida (jfr Nilsson 2003:48–53). Enligt Nilsson (2003:48–53) riskerar individen genom att tillskrivas ett offerskap bli objektifierad, vilket kan ses begränsa hens handlingsfrihet och skapa känslor av maktlöshet. Att ta avstånd från offerskapet kan då också förstås som ett sätt att ta avstånd från denna maktlöshet. I stället för att beskriva sig som ett offer framgår en strävan och en vilja från författarna till bloggarna att istället beskriva och se sig själv som kämpar med styrka och kontroll. Detta är termer som i samhället ses förknippas med att vara en överlevare (Kelly, Burton & Reagan i Carlsson 2009:166–167). För författaren till Blogg A kan makten tolkas utifrån nedanstående citat innebära friheten att göra vad hen vill när hen vill:

När jag har en svår dag väljer jag alltid att göra något gott för mig själv. Innan tog jag på mig "offerkoftan" och drog mig undan i min tomhet i min ångest i mitt helvete helt själv. Jag är så glad i dag att jag har funnit utvägar. Att jag har hittat de verktyg som jag kan använda när känslorna är som starkast. Jag är så nöjd över de val jag gör i dag, de beslut som gör att jag mår bra. (Blogg A).

I citatet ovan beskriver Blogg A att hen tidigare ställt sig i en position som att vara ett offer uttryckt av hen i termer av att ta på sig en offerkofta. Denna offerkofta beskriver hen gjorde att hen isolerade sig i sin ensamhet med sin ångest vilket kan tolkas utifrån vad Nilsson (2003:48–53) skriver att en position som ett offer skapar känslor av maktlöshet och minskar individens handlingsfrihet. I andra delen av citatet vänder hen dock riktning och uttrycker sig nu ha hittat verktyg och vägar för att kunna göra de val hen vill och mår bra av, vilket kan tolkas vara ett uttryck för att ha en större makt och handlingsfrihet. Detta är dimensioner som motsatt till begreppet offer snarare ses förknippas med att vara en överlevare och som i samhället associeras ha en positiv innebörd som exempelvis mod, makt, kontroll och styrka (Kelly, Burton & Reagan i Carlsson 2009:166–167). Aspekter som alltså också kan ses belysas i ovanstående citat av författaren till Blogg A. I några av de andra författarnas inlägg tar styrkan sig uttryck i hur författarna beskriver att de inte accepterar att bli trampade på eller ignorerade av myndigheter och sjukvården. Blogg G beskriver i ett av sina inlägg ett tillfälle som ytterligare kan ses vara ett uttryck för styrka, mod och strävan att ta makt och kontroll över sitt liv. Under en resa bestämmer sig hen för att lämna kvar ett föremål som en symbol för ett avslut för det som hen gått igenom och kan då tolkas som ett sätt att ta avstånd från en offerposition så som Nilsson (2003:48–53) beskriver. Inte i någon av de utvalda bloggarna tog författarna avstånd från ordet överlevare vilket skiljer sig från det Krayer et al (2015:144) fann i sin studie där några av deras informanter distanserade sig från att vara överlevare då de inte enbart ville definieras av det sexuella övergreppet i barndomen.

Känner mig förbluffad över det som sker dels de snabba kasten mellan hopp å förtvivlan, dels de inre omställningarna och insikter som har kommit. Jag är både svart och vit och hela skalan däremellan. Jag är stark. Men ändå så enormt svag. Slängs mellan mod och rädsla, vill veta hur det ska bli och bara låta saker och ting bara ske. (Blogg G).

I ovanstående beskrivning av författaren till Blogg G kan dock urskiljas en ambivalens och den snabba växling som sker från författarens sida mellan att positionera sig själv som ett offer respektive en överlevare. Denna pendling mellan att inta positionen som ett offer eller en överlevare kan uttolkas hos alla författare utom en. Detta kan möjligen förstås utifrån det resonemang som förs (se t.ex. Kelly, Burton & Reagan i Carlsson 2009:166–167) kring att en individ inte kan reduceras till att vara antingen ett offer eller en överlevare och den speglar den faran som det beskrivs vara med att se dessa begrepp som dikotomier (Kelly, Burton & Reagan i Carlsson 2009:166–167). Det föreligger finnas en större komplexitet än så efter att en individ blivit utsatt för ett sexuellt övergrepp i barndomen om man ser till hur författarna till bloggarna beskriver styrkan som snabbt byts till svaghet och allt mod som byts till rädsla och osäkerhet.

5.2 Me, Myself and I

Den komplexitet och ambivalens som i analysen ovan redogjorts för rörande hur författarna tillskriver sig som att vara ett offer och/eller en överlevare framkommer också på ett liknande sätt då författarna i sina bloggar beskriver den syn de har på sig själv. Denna karakteriseras av en ständig strid med och mot sig själv för att känna sig duglig och ha ett värde. I Masreliez-Steen och Modig (2004:10–13) termer beskrivs denna som en individs självkänsla vilket menar de bottnar i de djupaste innersta känslorna som människan har om sig själv. Utmärkande i bloggarna är att författarna skiftar i hur de beskriver sig själv i de olika inläggen men också i hur de beskriver sig själv som barn kontra i vuxen ålder likt det sätt som författarna enligt analysen under föregående rubrik positionerar sig som offer eller överlevare. Masreliez-Steen och Modig (2004:10) skriver att självkänslan inte är statisk utan föränderlig och vare sig den är låg eller hög finns den ständigt närvarande och påverkar hur vi mår, agerar och hanterar livet.

Tidigare studier (se t.ex. Lundquist, Hansson & Svedin 2004:400; Rahm, Renck & Ringsberg 2006:103–108) har visat på att ett återkommande tema som framkommit hos individer som i barndomen blivit utsatta för sexuella övergrepp är låg självkänsla. Författaren till Blogg G framställer ett liv som kantats av självhat, ovärdighet och att av sig själv, sina föräldrar eller av sina partners känna sig icke älskvärd. Hen beskriver sig också sakna kontroll över sitt liv och en uppgivenhet över att alltid välja fel partners men uttrycker samtidigt sig anse att det är det hen är värd. Den låga självkänslan kan utifrån hur Masreliez-Steen och Modig (2004:50–51) framställer vad som karakteriserar individer som har just en låg självkänsla vidare uttolkas i hur författarna till bloggarna beskriver sig i termer av att inte duga, att vara en dålig människa och rädslan för att inte bli omtyckta. Detta kan ses belystas i följande citat av författarna till Blogg G respektive Blogg E:

Känslan inför mig själv? mitt eget värde. Mitt grundvärde säljs ut till en låg summa. Oftast kan jag hålla mig på avstånd från den känslan. I mina ögon duger jag inte just nu. För tjock, ful frisyra, fel kläder, sönder inuti. (Blogg G).

Jag är livrädd för att de inte ska gilla mig, detta ständiga problem. Den sviktande självkänslan. Efter dagens slut känner jag mig bara så fruktansvärt dålig, nere, jag tycker inte om mig själv. Hela min barndom har jag känt mig smutsig, att de är nåt fel på mig. Jag känner mig inte älskad, fast mitt förstånd säger att jag faktiskt är det. (Blogg E).

I det översta citatet beskrivs av författaren till Blogg G en känsla inför sig själv som att just inte ha något värde vilket tar sig uttryck genom att hen beskriver sig inte duga men också att hen rent kroppsligen känner sig ful. En känsla som hen helst beskriver sig vilja ta avstånd ifrån. Författaren till Blogg E uttrycker sig på något annorlunda sätt då hen beskriver en rädsla för att inte bli omtyckt och att

hen inte känner sig älskad men också en medvetenhet om att hen faktiskt borde känna det. Detta kan ses som att hen därmed också upplever skuld inför att hen inte gör det. Dessa beskrivningar stämmer in på och kan tolkas efter det som Krayer et al. (2015:135–137) benämner som ”det värdelösa självet”. Detta sätt att betrakta och beskriva sig själv karakteriseras just enligt Krayer et al. (2015:135–137) av en oförmåga att se sig som värdefull, riktar negativa känslor mot sig själv, ser sig vara maktlös och att inte ha kontroll över sitt liv. Att se sig själv som maktlös och inte ha kontroll kan också tolkas som att författarna till bloggarna då intar en position som ett offer (Kelly, Burton & Reagan i Carlsson 2009:166–167).

Jag hittar inte helt till mig själv. Jag känner de. Jag hittar inte min kärna, är lite hemlös. Räcker jag till. Duger jag som jag är. Oavbrutet upprepar jag dessa frågor. Vet inte vem jag är och inte vad jag skall tro om mig. Förvirrande att inte hitta sig själv.
(Blogg E).

Ovanstående citat skrivet av författaren till Blogg E exemplifierar ytterligare en dimension av hur författarna i bloggarna beskriver sig själva. Blogg E framställer i citatet en förvirring över vem hen är och uttrycker en känsla av att inte hitta hem. Denna dimension kantas av ett ständigt ifrågasättande och en osäkerhet från författarna till bloggarna. Enligt hur Krayer et al. (2015:140–143) utifrån sin studie kategoriserar skulle denna dimension kunna förstås utifrån vad de benämner som ”det okända självet”. Synen präglas då av känslan av att vara okänd för sig själv men även för andra människor (Krayer et al. 2015:140–143). I citatet kan detta ses beskrivas som att hen saknar sin kärna, vilket vidare resulterar i att författaren framställer sig leta efter vem hen är och var hen hör hemma.

Bloggare A utmärkte sig från de andra genom att hen i sina inlägg nästan genomgående beskrev att hen kände kärlek till sig själv och sin kropp. Hen uttryckte sig vara värdefull, stark och fri. Hen framställde det som upplevelsen av

att ha slutit fred med sig själv och sina inre demoner. Detta kan ses som ett uttryck för att hen upplever sig ha tagit makten och kontrollen över sitt liv, inte styrs av någon annan, och känner tilltro till sin förmåga, vilket kan tolkas utifrån Cullbergs (2010:25–27) beskrivning av vad som kännetecknar att ha en god självkänsla.

Det känns underbart att kunna leva. Jag tycker om mig själv. Jag är duktig. Jag klarar av att göra färdigt saker jag påbörjar. Nu ser jag att jag är fin, jag trivs med min kropp och då och då kan jag också känna "shit jag är nog ganska vacker faktiskt. (Blogg E).

Även i de andra bloggarna fanns inlägg som vittnade om känslan av att känna sig duktig, vara vacker och att tycka om sig själv som författare till Blogg E i ovanstående citat beskriver. Utifrån Krayer et al. (2015:145) kategoriseringar som ovan redogjorts för i kunskapsläget så överensstämmer detta med ”det potentiella/utvecklande självet”, vilket kännetecknas av en positiv syn på sig själv, förmågan att se sig själv mer mångdimensionellt och en känsla av att ha kontroll över sitt liv. Författarna beskriver då upplevelsen av att ha kontroll, att känna en styrka och våga stå upp för sig själv vilket också kan tolkas utifrån de egenskaper som ses associeras med att inta en position som att vara en överlevare (Kelly, Burton & Reagan i Carlsson 2009:166–167).

I nedanstående citat beskriver författaren till Blogg C hur hen den dag inlägget skrivs känner en kärlek till sig själv och att hen just för en tid kände sig vacker men samtidigt också att det bara är en stund för att sedan pendla tillbaka och inte ens kunna se sig själv i spegeln:

Kände att jag älskade mig själv idag. Tror det var ett tag sen. Varit så uppfylld av skam och motgångar en tid. Idag var jag vacker i spegeln. Kunde stanna kvar en stund och se. Inte länge,

då vände jag bort, men ett ögonblick. Längre nog för att se att jag var snygg i håret. (Blogg C).

Citatet belyser den snabba växling som sker hos författaren till Blogg C. Detta var ett genomgående mönster i alla författarnas beskrivningar i bloggarna. Växlingen ses inte bara kunna urskiljas på längre sikt utan även från en dag till en annan. Masreliez-Steen och Modig (2004:10) menar att självkänslan inte är statisk och på samma sätt beskriver Kraye et al. (2015:145) i sin tur att de olika sätten att se på sig själv indelade av de som ”det värdelösa självet”, ”det okända självet” och ”det potentiella/utvecklande självet” inte är bestående utan att det finns en spänning och dynamik mellan dessa. Detta resulterar enligt både Masreliez-Steen och Modig (2004:10) och Kraye et al. (2015:145) i att hur en individ känner och ser sig själv inte kan ses som en linjär process utan att människan pendlar mellan dessa genom hela livet. Utifrån dessa resonemang går det att förstå den ambivalens och kassen mellan att älska sig själv, hata sig själv och inte veta vem man är som framkommer i bloggarna.

Det kunde också skönjas en skillnad i vilken utsträckning som de tre olika sätten att se på sig själv utifrån Kraye et al. (2015:140–143) indelning dominerade i respektive blogg. Blogg A beskrev sig t.ex. i stor utsträckning på ett sätt som passar in på ”det potentiella/utvecklande självet” medan Blogg G till största delen i sina inlägg framställde sig inom ramen för det som skulle innefattas i ”det värdelösa självet”. Detta kan möjligen förstås utifrån att de befinner sig på olika stadier av sitt liv och i sin återhämtning som i tidigare studier (se t.ex. Banyard & Williams 2007:275) beskrivits vara en ständigt pågående process som aldrig helt tar slut.

5.3 Min hemlighet

Rädslan och osäkerheten men samtidigt styrkan och modet som analyserna ovan visat över hur författarna till bloggarna pendlar mellan en låg och hög självkänsla

och intagandet av en position som att vara ett offer eller en överlevare kan också ses avspeglade sig i författarna till bloggarnas obenägenhet respektive benägenhet att berätta. Författarna pendlar i sina inlägg mellan att uttrycka en vilja, styrka och ett mod att nu skall de berätta om det sexuella övergreppet för att sedan i nästa inlägg uttrycka en osäkerhet och att inte våga tala om det. Bloggarna präglas på detta sätt av överväganden och en ambivalens mellan att vilja att berätta samtidigt som författarna uttrycker sig uppleva en oro och osäkerhet över vilka konsekvenser det kan föra med sig. Detta kan tolkas vara ett uttryck för vad som Priebe och Svedin (2008:1095) beskriver och som redogörs för i kunskapsläget, att avslöja och berätta om ett sexuellt övergrepp är en svår och komplex process. I alla bloggar utom Blogg A uttrycks av författarna en rädsla för vilka reaktioner de skall mötas av från samhället, av sin familj och sina vänner vilket sedermera också påverkar deras benägenhet att berätta. Författaren till Blogg G beskriver här nedan den rädsla hen upplever inför att berätta för sina vänner:

Att öppna portarna i muren, avslöja känslorna, det svarta, att bli det lilla barnet, göra det inför en annan varelse, en skrämmande tanke. Varför väljer jag att inte säga något? För jag kan se att det stundtals är ett medvetet val. Antagligen på grund av rädsla. Rädsla att de som är viktiga för mig, mina närmaste vänner i gemenskapen ska ta distans från mig, tröttna och ge sig iväg. (Blogg G).

I ovanstående citat kan uttolkas dels hur skrämmande tanken på att våga öppna upp sig upplevs vara för författaren till Blogg G men också den rädsla som hen känner inför att bli övergiven och ensam om hen berättar. Att känna osäkerhet och rädsla för att vännerna skall överge hen kan också tolkas och förstås vara ett uttryck för en dåliga självkänsla hos författaren till Blogg G enligt Masreliez-Steen och Modig (2004:50–51) beskrivning av vad som just kännetecknar en dålig självkänsla, så som osäkerhet och rädsla för att inte vara omtyckt och duga för den

hen är. Detta kan skapa en förståelse för svårigheterna som framkommer föreligga för författarna till bloggarna att berätta om de sexuella övergreppen.

Den rädsla som är påtaglig i de beskrivningar som författarna skriver i sina bloggar om att berätta om de sexuella övergreppen kan också tolkas vara ett resultat av en oförmåga att kunna lita på andra människor som forskning (se t.ex. Jonzon & Lindblad 2004:197) visat ofta blir en konsekvens av att ha blivit utsatt för övergrepp i barndomen. Författaren till Blogg D beskriver exempelvis sig känna stor kärlek till sin partner men uttrycker också en distans och oförmåga att kunna släppa in och dela med sig av hela sin livshistoria till hen. Problematiken och konsekvensen som föreligger i att inte kunna lita på andra människor trots att som i författaren till Blogg D:s fall det är en nära anhörig kan skapa en förståelse för att författarna trots att de uttrycker ett behov av att få stöd och en längtan efter närhet samtidigt omfamnas av en rädsla för att våga lita på och ta emot stöd (Jonzon & Lindblad 2004:191–193).

Tänk om ingen tror mig, vad kommer att hända då. Kommer jag betraktas som en bedragare en som det inte går att lita på eller som en plåga som bara vill ha uppmärksamhet. Tänk om alla lämnar mig där med min smärta min vilshenhet och mitt mörker.
(Blogg E).

Författaren till Blogg E beskriver i ovanstående citat en rädsla för att inte hen skall bli trodd om hen berättar och som en konsekvens då bli lämnad ensam. Detta kan tolkas vara ytterligare en dimension och konsekvens av oförmågan att lita på att människor kommer att tro författarna till bloggarna när de berättar. Även Lundquist, Hansson och Svedin (2004:398–400) fann i sin studie denna aspekt vara en orsak till att deras informanter undvek att berätta om de sexuella övergreppen.

Författaren till Blogg C beskriver i ett av inläggen en farhåga att hen skall ses ha varit delaktig i att övergreppen hade skett. I nästa mening uttrycker hen samtidigt förvirring och en osäkerhet över om hen faktiskt hade uppmuntrat och varit ansvarig för de sexuella övergreppen. Hen minns vidare inte enbart de sexuella övergreppen som något smärtsamt utan också en njutning innehållande upplevelser av kärlek och närhet. Hen uttrycker det vara den enda närhet hen fått uppleva. Detta kan tolkas som ett uttryck för den lojalitet och trygghet som kan byggas upp med förövaren som enligt Lundquist, Hansson & Svedin (2004:398–400) gör det svårare för individen att berätta om det. I de för denna studie utvalda bloggarna var skuld och skam återkommande teman i författarnas inlägg:

Den kan lätta periodvis. Men så gör den där svarta känslan sig påmind igen. Den är tung. Den får mig att se ner på mig själv. Jag har levt med skammen så länge så jag vet inte hur jag ska ta mig ur den. Den gör mig så ensam (Blogg E).

I inlägget beskrivs skammen av författaren till Blogg E som svart och att den skapar en ensamhet. Skulden och skammen är aspekter som kan ses associeras och förstås utifrån både att ha en lågsjälvkänsla (Cullberg 2010:20–21) och att inta en offer position (Kelly, Burton & Reagan i Carlsson 2009:166–167). Nilsson och Svedin (2002:123–124) beskriver att barn som blivit utsatta för sexuella övergrepp ofta upplever just känslor av skuld och skam, vilket de framställer som en faktor vilken kan påverka ett barns vilja och mod att berätta.

5.4 Röster i cyberrymden

I ovanstående analys under rubriken Min hemlighet framgår genomgående i bloggarna en ambivalens, svårighet och en rädsla för att berätta dels för att inte bli trodd, vilka konsekvenser det skulle föra med sig, vilka reaktioner de skulle bemötas med samhället av, rädsla för att vara delaktiga, skuld och skam. Mycket

av den rädsla de tar upp kan i enlighet med vad Rahm, Renck och Ringsbergs (2006:103–108) studie om skammens konsekvenser också tolkas hänga ihop med en rädsla för att bli ensam och sedermera av samhället betraktas som en outsider. Rädslan för ensamhet kan dock utifrån hur författarna till bloggarna beskriver det ses ha en inbyggd tvetydighet. Citatet från Blogg F som i ett av sina tidigare inlägg uttryckt att hen aldrig har berättat för någon om de sexuella övergreppen som hen blivit utsatt för i barndomen får fungera som en exemplifiering av denna tvetydighet:

Tystnaden har varit som ett täcke, men nu skall orden ut. Jag är väl en av alla, men för mig har det känts så ensligt. Att bära på nåt sånt här under så lång tid... Jag drar ut dem och undersöker dem väl. Jag sätter de på pränt och kastar ut i cyberrymden. Man mår bra av att ventileras. Här är jag med mina ord, mina bortkomna känslor. Här är jag. (Blogg F).

I citatet kan urskiljas den ensamhet som författaren till Blogg F har känt då hen hållit sina upplevelser från barndomen inom sig. Ensamheten kan då ses bli ambivalent utifrån vad som framkom i analysen under rubriken Min hemlighet att författarna inte vågade berätta just för rädslan för att bli ensamma medan citatet av Blogg F visar att det också upplevs som en ensamhet att inte göra så. För författaren till Blogg F kan bloggen då utifrån citatet bli en arena att bryta ensamheten och isolering på för möjligheten att finna gemenskap vilket sedermera kan bli ett socialt stöd där de inte behöver ha fysisk kontakt med den andra individen (jfr Tan 2008:150). Just intimitet och närhet till andra människor beskriver Jonzon och Lindblad (2004:191–193) kan vara svårt för individer som blivit utsatta för sexuella övergrepp i barndomen. Med bloggen blir inte detta ett hinder och kan istället förstås vara en resurs för att ändå kunna ha kontakt med och få stöd av andra människor. Vidare kan citatet tolkas som att författaren till Blogg F vänder sig till bloggen som en arena där hen vågar öppna upp och känner möjligheten att uttrycka sig och få ventileras fritt på, vilket också beskrivs av Tan

(2008:153–154) kan vara en av de funktioner som bloggen kan ses ha för en individ.

Dessa olika sätt som författarna använder sig av bloggen, vilka går att urskilja i inläggen, visar att det kan finnas olika anledningar med att ha en blogg och att hur den används samt att vad som skrivs i bloggen bestäms av upphovsmannen själv (jfr Våge, Stattin & Nygren 2005:9–10; Sveningsson, Lövheim & Bergquist 2003:40–41). Bloggen kan därmed tolkas få ytterligare en innebörd, vilket också direkt framkommer i några av bloggarna. Nedanstående beskrivning av författaren till Blogg B får fungera som en exemplifiering av detta:

Och de människor som var en del av min samvaro då läser inte bloggen, så jag gör det här yttrandet och vet att ingen kommer att fatta. Men det spelar ingen roll, det är det fina med bloggandet. Det är min plats i cybervärlden, jag bestämmer, publiken är maktlösa. Därför talar jag ut bokstäverna som släpper min livsberättelse fri! (Blogg B).

Detta citat från författaren till Blogg B kan tolkas som att bloggen får hen att känna sig ta och ha makten över något d.v.s. i detta fall bloggen. Det är hen som bestämmer över orden och kan tolkas använda bloggen som en arena att kunna uttrycka sig fritt och göra sin röst hörd på. Dessa aspekter beskrivs också av Tan (2008:153–154) kan vara en funktion som bloggen kan fylla för individer som använder arenan som ett uttrycksmedel. Genom att få göra sin röst hörd och säga sin mening kan bloggen få betydelsen av att bygga upp och stärka individens självkänsla då att våga säga sin mening och stå upp för sig själv enligt Masreliez-Steen och Modig (2004:52–54) just är komponenter som fungerar stärkande för denna. En ökad självkänsla kan sedermera utifrån Brunt och Hanssons (2005:74–76) resonemang också skapa möjlighet för författarna att känna att de kan få större makt och inflytande över sin livssituation i övrigt.

Författaren till Blogg A utmärker sig från de andra författarna då hen i sin blogg genomgående beskriver en säkerhet och som citatet nedan säger en vägran att vara tyst:

Jag leder nu vägen genom att berätta då jag vill bryta tystnaden och tabun kring sexuella övergrepp. När jag insåg den styrkan jag hade inom mig och slutade se mig själv som offret. De var då jag vågade öppna upp mig och berätta för någon vad som skett. Att vara tyst är idag inte längre något alternativ. (Blogg A).

Utifrån detta citat från författaren till Blogg A kan tolkas att bloggen för hen inte enbart är för hens egen skull utan intention med att blogga kan förstås vara en vilja att föra fram ett budskap, att bryta tabun kring sexuella övergrepp och ge andra som växt upp i ett liv kantat med övergrepp styrka, hopp och mod att våga öppna upp (jfr Våge, Stattin & Nygren 2005:31–35; Tan 2008:145). Att ha makt, inflytande och vara aktiv representerar också egenskaper som kan associeras till att inta en position som överlevare och inte offer (Kelly, Burton & Reagan i Carlsson 2009:166–167) vilket just var något författarna till bloggarna uttryckte sig sträva efter och blir i detta citat tydligt genom styrkan, kontrollen och makten.

Hemligheter som författarna till bloggarna länge hållit inom sig ses genom bloggen få en röst och kan ge modet att ta sig vidare vilket Blogg B tydligt i nedanstående i citatet beskriver:

Sexuella övergrepp är ofta en stor Hemlighet som man släpar på själv, inne i själen. När jag tänker på det reflekterar jag över vilken makt ord har i striden för överlevnad och läkande. Så länge man håller Hemligheten inom sig själv, kan man inte helas. Det är först när man tar modet att sätta ord på händelserna som man kan ta sig vidare. (Blogg B).

Det traditionella dagboksskrivandet i bokform kan nu ses ha ändrat karaktär och tillhör inte längre den privata sfären utan har blivit offentligt via bloggen för alla och envar att läsa (Våge, Stattin & Nygren 2005:28–29). Författaren till Blogg B betonar vidare i citatet den makt orden har för att överleva och bli hel. Att våga berätta om ett sexuellt övergrepp är både komplext och svårt vilket analysen här ovan visar och som även tidigare forskning belyst (se t.ex. Priebe & Svedin 2008:1095). Bloggen kan då komma att bli en räddning och möjlighet att få göra sin röst hörd, sätta ord på händelsen, söka tröst och stöd samt att som citatet från författare till Blogg B belyser få möjlighet att läka och överleva.

6. Avslutande diskussion

Syftet med studien har varit att genom att undersöka hur vuxna individer i sina bloggar förhåller sig till begreppen offer och överlevare samt beskriver synen på sig själv förstå komplexiteten som föreligger i att avslöja och berätta om de sexuella övergrepp som de blivit utsatta för i barndomen. Vi hade också intentionen att få förståelse för vilken betydelse bloggen kan ses ha för individen i detta sammanhang.

I denna studie framkom att författarna till de utvalda bloggarna inte beskrev sig i termer som att vara antingen ett offer eller en överlevare. Deras beskrivningar kantades av en ständigt pågående ambivalens och spänning i hur de förhöll sig till dessa båda positioner. Studien visade att författarna till bloggarna i större utsträckning beskrev sig i termer som förknippas med ett offer som t.ex. svag och liten i barndomen jämfört med i vuxen ålder där positioneringen som att vara ett offer tenderade att bli mindre implicit. I deras beskrivningar av sig själv i vuxen ålder framkom snarare en strävan bort från de termer som ovan beskrivits ses förknippas med ett offer. Istället kunde då de använde sig av termer som att vara stark och ha kontroll skönjas en strävan i deras beskrivningar mot att positionera

sig som att vara en överlevare. Trots denna strävan visade författarnas inlägg på att det var snabba växlingar och en pendling mellan dessa båda positioner, vilka kunde ses skifta från dag till dag. Denna pendling avspeglade sig också och kunde relateras till hur de beskrev synen på och känslan inför sig själv som antingen värdelös och oduglig vilket karakteriserar en låg självkänsla eller värdefull och älskvärd vilket associeras till att ha en god självkänsla. Även självkänslan visade sig vara dynamisk innefattande snabba växlingar mellan hög och låg. Hur självkänslan utvecklade och förändrade sig hos författarna till bloggarna visade sig inte heller följa en linjär process. Ena sekunden upplevde de sig svaga och kände sig värdelös för att bara i nästa sekund axla upp till ”superhen” och ”skitsnygg” nivån. Denna snabba pendling både vad gäller självkänslan och om huruvida de positionerar sig som att vara ett offer kontra överlevare kunde också ses sammankopplas och ge en förståelse för den ambivalensen som råder i att ena dagen ha modet och styrkan att vilja berätta för att dagen efter bli osäker, rädd och orolig och inte berätta. Detta menar vi sedermera kan avspegla och ge en förståelse för den komplexitet, svårighet och ambivalens som forskning (se t.ex. Priebe & Svedin 2008:1095) också identifierat kännetecknar att avslöja och berätta om ett sexuellt övergrepp samt att det är en ständigt pågående process. Dock menar vi att resultatet av denna studie inte ger en heltäckande bild av komplexiteten som föreligger i att avslöja och berätta utan kräver att det studeras ur flera infallsvinklar både sett ur ett individperspektiv och ur ett samhällsperspektiv. Bloggen visade sig ha många olika funktioner för individen i vilka främst aspekterna att våga bryta tystnaden, kunna uttrycka sig fritt och berätta om de sexuella övergreppen, ta kontroll, göra sin röst hörd men också att ha möjlighet att stödja andra kan ses vara mest väsentliga att lyfta upp utifrån studiens syfte.

Tabun som sexuella övergrepp mot barn omgärdas av i samhället och de svårigheter som forskning (se t.ex. Överlien 2004:31–32; Söftestad & Toverud 2013:1515–1522) har visat sig föreligger för professionella att bemöta individer som blivit utsatta avspeglar sig också i de beskrivningar som ges av författarna till

bloggarna i denna studie. Risken är stor att om ämnet omgärdas av tystnad från samhällets sida så genererar det i sin tur en än större rädsla för individerna som blivit utsatta att våga berätta om övergreppen. Istället väljer individerna att vara tyst om det de varit med om i barndomen. Samtidigt beskriver Christie (2001:50–51) i anslutning till det som han i sin teori om det idealiska offret benämner som den sjätte egenskapen d.v.s. offrets röst balansgången som föreligger mellan att vara tillräckligt stark för att bli uppmärksammanad men samtidigt visa en svaghet för att få uppleva den allmängiltig medkänsla.

Tydligt blev att författarna till de utvalda bloggarna kontinuerligt måste förhålla sig till samhälleliga föreställningar om offerskapet och de förväntningar som begreppet innebär vilket i sin tur i enlighet med vad Nilsson (2003:12–14) skriver leder till att en individ kan tillskriva sig rollen som offer. Vem av samhället som ges legitimitet att ses ha status som ett fullvärdigt offer som Christie (2001:47–48) lyfter upp i sin teori om det idealiska offret påverkas av faktorer i samhället och kan därmed ses ändras över tid, vilket innebär att någon som idag ses vara ett offer inte med säkerhet gör det längre fram i tiden. Att offer positionen förknippas med termer som svag, passiv och hjälplös innebär att individen enligt Nilsson (2003:48–53) hamnar i ett underläge och kan känna sig maktlös och utan handlingsfrihet. Detta menar vi kan påverka en individs styrka och mod att inte våga berätta om övergreppet. Att många värjer sig mot att ses som ett offer är enligt Nilsson (2003:13) ett sätt att ta avstånd ifrån den objektifiering och negativa innebörd som ett offerskap associeras till i samhället. Att däremot sträva efter att vara överlevare kan ses vara ett sätt att slippa bli förknippad med hjälplöshet, rädsla och svaghet vilket menar vi i sin tur kan ses öka individens handlingsfrihet och påverka individen att våga och välja att berätta om ett sexuellt övergrepp. Dock anses det (se t.ex. Kelly, Burton och Reagan i Carlsson 2009:166–167) finnas en problematik om offer och överleva används som dikotomier där det ena utesluter det andra vara. Detta ses inte visa på den komplexitet som föreligger, vilket resultatet av denna studie också går i linje med. Författarna till bloggarna tillskrev sig inte som att vara ett offer eller en överlevare

utan pendlade hela tiden mellan dessa samt visade sig också skilja från individ till individ och över tid.

Den rädsla som i studien framkom föreligger med att avslöja och berätta om ett sexuellt övergrepp som en individ blivit utsatt för i barndomen som t.ex. att inte bli trodd, rädsla för att ses ha varit delaktiga och rädsla för att bli ensamma visar på den svårighet och de övervägande som individen tampas med. Bloggen som arena har för människor kommit att bli ett sätt och ett uttrycksmedel för att våga berätta om svåra händelser, händelser som har kommit att bli individens egna lilla hemlighet då de inte vågar att berätta för någon om det ansikte mot ansikte som fallet kan vara vid ett sexuellt övergrepp. Att blogga blir då ett sätt att våga bryta tystnade och få berätta samtidigt som hen inte behöver konfronteras med rädslan för hur omgivningen skall reagera och bemöta hen i vardagen då de på bloggen kan vara anonyma. Anonymiteten som föreligger i att använda sig av en blogg kan menar vi spela en viktig roll i detta sammanhang och hade varit intressant att studera vidare. Därtill kan bloggen fungera som ett sätt att få bekräftelse och stöd från andra människor vilket kan minska känslan av ensamhet och utanförskap. Ordens makt blir här tydlig för att kunna bearbeta, läka och överleva efter ett sexuellt övergrepp i barndomen.

Det är av vikt att lyfta, debattera och studera frågor kring sexuella övergrepp mot barn utifrån olika perspektiv och synvinklar för att få en mer nyanserad bild och förstå den komplexitet som kan föreligga för individer som blivit utsatta att t.ex. våga avslöja och berätta. Genom att som i denna studie ta utgångspunkt ur, lyfta upp och studera material från bloggar ger det en inblick i problematiken utifrån individens egna beskrivningar. Detta perspektiv är högst väsentlig för professionella inom socialt arbete att ha förståelse för, kunna uppmärksamma och sedermera bemöta individerna som blivit utsatta på ett behjälpligt sätt. I längden skulle detta minska och kunna motverka lidande för individen och påverka de attityder och den tabu som ämnet omgärdas av i samhället.

Sexuella övergrepp mot barn är ett ämne som väcker många frågor både på individnivå och samhällsnivå. Under studiens gång väcktes hos oss tankar om aspekter som kan vara intressanta för vidare forskning. I denna studie fokuseras inte i någon utsträckning på förhållandet mellan offret och förövaren vilket anser vi hade varit en intressant infallsvinkel att forska kring. En aspekt som också hade varit intressant att studera vidare är när en individ blivit utsatt för sexuella övergrepp i barndomen och sedermera själv utför övergrepp. Hur ses hen då både från individens egen synvinkel men även från samhällets sida? Är hen ett offer eller en förövare?

Referenslista

Ahrne, Göran & Peter Svensson (2011) Kvalitativ metod i samhällsvetenskap. I: Göran Ahrne & Peter Svensson (red.) *Handbok i kvalitativa metoder*. 1. uppl. Malmö: Liber.

Ahrne, Göran & Peter Svensson (2011) Att designa ett kvalitativt forskningsprojekt. I: Göran Ahrne & Peter Svensson (red.) *Handbok i kvalitativa metoder*. 1. uppl. Malmö: Liber.

Ahrne, Göran & Peter Svensson (2011) Texter i vardag och samhälle. I: Göran Ahrne, Göran & Peter Svensson (2011). *Handbok i kvalitativa metoder*. 1. uppl. Malmö: Liber.

Arias, Brittany J. & Chad V. Johnson (2013) Voices of healing and recovery from childhood sexual abuse. *Journal of Child Sexual Abuse*, 22 (7): 822-841.

Aspers, Patrik (2007) *Etnografiska metoder: att förstå och förklara samtiden*. Malmö: Liber.

Back, Christina (2002) Historisk tillbakablick och synen på sexuella övergrepp. I: Carl-Göran Svedin & Lena Banck (red.) *Sexuella övergrepp mot flickor och pojkar*. Lund: Studentlitteratur.

Banyard, Victoria L. & Linda M. Williams (2007) Women's voices on recovery: A multi-method study of the complexity of recovery from child sexual abuse. *Child Abuse & Neglect*, 31 (3): 275-290.

Bergenheim, Åsa (2005) *Brottet offret och förövaren. Vetenskapens och det svenska rättsväsendets syn på sexuella övergrepp mot kvinnor och barn 1850-2000*. Stockholm: Carlssons Bokförlag.

- Brunt, David & Lars Hansson (red.) (2005). *Att leva med psykiska funktionshinder: livssituation och effektiva vård- och stödinsatser*. Lund: Studentlitteratur.
- Bryman, Alan (2011) *Samhällsvetenskapliga metoder*. Andra uppl. Malmö: Liber
- BRÅ (2011:6) Polisanmälda våldtäkter mot barn- En uppdaterad kunskapsbild. [https://www.bra.se/download/18.744c0a913040e4033180001042/2011_6_polisanmalda_valdtkter_barn.pdf. Hämtat: 2015-03-12].
- Carlsson, Ninni (2009) *Avslöjandets tid. Kvinnors bearbetning av sexuella övergrepp*. Diss. Göteborgs universitet: Institutionen för socialt arbete.
- Christie, Nils (2001) Det idealiska offret. I: Malin Åkerström & Ingrid Sahlin (red.) *Det motspänstiga offret*. Lund: Studentlitteratur.
- Cullberg Weston, Marta (2010) *Självkänsla på djupet: en terapi för att reparera negativa självbilder*. Stockholm: Natur & kultur.
- Harboe, Thomas (2013) *Grundläggande metod: den samhällsvetenskapliga uppsatsen*. Malmö: Gleerup.
- Jonzon, Eva & Frank Lindblad (2004) Disclosure, reactions, and social support: Findings from a sample of adult victims of child sexual abuse. *Child maltreatment*, 9 (2): 190-200.
- Internetstatistik(2015) Artiklar, 350 000 bloggare i Sverige [<http://www.internetstatistik.se/artiklar/350-000-bloggare-i-sverige/>Hämtat: 2015-04-26].
- Jönson, Håkan (2011) *Sociala problem som perspektiv en ansats för forskning & socialt arbete*. Johanneshov: TPB.

- Kelly, Liz, Sheila Burton & Linda Regan (1996) I Ninni Carlsson (2009) *Avslöjandets tid. Kvinnors bearbetning av sexuella övergrepp*. Diss. Göteborgs universitet: Institutionen för socialt arbete.
- Krayer, Anne, Diane Seddon, Catherine A. Robinson & Hefin Gwilym (2015) The influence of child sexual abuse on the self from adult narrative perspective. *Journal Of Child Sexual Abuse*, 24 (2): 135-151.
- Larsson, Michael, Carl- Göran Svedin & Christina Warfinge (2002) Orsaker och risker. I: Carl-Göran Svedin & Lena Banck (red.) *Sexuella övergrepp mot flickor och pojkar*. Lund: Studentlitteratur.
- Lundquist, Gunilla, Kjell Hansson & Carl Göran Svedin (2004) The influence of childhood sexual abuse factors on women´s health. *Nord J Psychiatry*, 58 (5): 395-401.
- Masreliez-Steen, Gunilla & Maria Modig (2004) *Självkänsla: kvinnlig, manlig - mänsklig*. Stockholm: Natur och kultur.
- National Committees for Research Ethics (2014): Guidelines for research ethics in the social sciences, law and the humanites.
[<https://www.etikkom.no/globalassets/documents/publikasjoner-som-pdf/forskningsetiske-retningslinjer-for-forskning-pa-internett.pdf>. Hämtat: 2015-04-26].
- Nagel, D. M. & K. Anthony (2009) Writing therapy using new technologies- the art of blogging. *Journal of Poetry Therapy: The Interdisciplinary Journal of Practice, Theory, Research and Education*, 22 (1): 41-45.
- Nilsson, Bo (2003) *Brottsoffer- Offerskapets innebörder och villkor i (o)säkerhetens kultur*. Umeå: Borea Bokförlag.

Nilsson, Doris & Carl-Göran Svedin (2002) Upptäckt och konsekvenser. I: Carl-Göran Svedin & Lena Banck (red.) *Sexuella övergrepp mot flickor och pojkar*. Lund: Studentlitteratur.

Priebe, Gisela (2009) *Adolescent's Experience of Sexual abuse – Prevalence, abuse characteristics, disclosure, health and ethical aspects*. Diss. Lunds universitet: Faculty of Medicine.

Priebe, Gisela & Carl Göran Svedin (2008) Child sexual abuse is largely hidden from the adult society: An epidemiological study of adolescents' disclosures. *Child Abuse & Neglect*, 32 (12): 1095–110.

Rahm, Gun-Britt, Barbro Renck & Karin.C Ringsberg (2006) Disgust, disgust beyond description' – shame cues to detect shame in disguise, in interviews with women who were sexually abused during childhood. *Journal of Psychiatric and Mental Health Nursing*, 13 (): 100–109.

Schultz, Mårten (2013) *Näthat: rättigheter och möjligheter*. Stockholm: Karnov Group.

Svedin, Carl-Göran (2002). Förekomst. I: Carl-Göran Svedin & Lena Banck (red.) *Sexuella övergrepp mot flickor och pojkar*. Lund: Studentlitteratur.

Svedin, Carl-Göran, Christina Back & Siv-Britt Söderback (2002) Family relations, family climate and sexual abuse. *Nord J Psychiatry*, 56 (5): 355-362.

Svedin, Carl-Göran & Lena Banck (red.) (2002) *Sexuella övergrepp mot flickor och pojkar*. Lund: Studentlitteratur.

Sveningsson, Malin, Mia Lövheim & Magnus Bergquist (2003) *Att fånga nätet – kvalitativa metoder för Internetforskning*. Studentlitteratur: Lund.

Söftestad, Siri & Ruth Toverud (2013) Challenges and opportunities: Exploring child protection workers experience of ensuring protection of the child during child sexual abuse suspicion. *British Journal of Social Work*. 43 1510-1526.

Tan, Leon (2008) Psychotherapy 2.0s MySpace® Blogging as Self –therapy. *American Journal of Psychotherapy*, 62 (2): 143-163.

Unicef (2015) Barnkonventionen [<https://unicef.se/barnkonventionen/las-texten#full>]. Hämtat :2015-04-06].

Vetenskapsrådet (2002). Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning. Stockholm: Vetenskapsrådet.SBN91-7307-0084. [<http://www.codex.vr.se/texts/HSFR.pdf>]. Hämtat: 2015-04-26].

Våge, Lars, Erik Stattin & Gunnar Nygren (2005) *Bloggtider*. Stiftelsen Institutet för Mediastudier: Stockholm.

Åkerström, Malin & Ingrid Sahlin (2001) *Det motspänstiga offret*. Lund: Studentlitteratur.

Överlien, Carolina (2004) *Girls on the Verge of Exploding? Voices on Sexual Abuse, Agency and Sexuality at a Youth Detention Home*. Diss. Linköping: The Department of Child Studies.